

**T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ
TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
(TOKAT İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İdris ODABAŞ

**Enstitü Anabilim Dalı : BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ**
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Fikret RAMAZANOĞLU

Eylül 2019

T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ
TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
(TOKAT İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

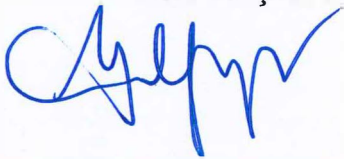
İdris ODABAŞ

Enstitü Anabilim Dalı

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ

Bu tez 09.09.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr.
Fikret SOYER
Jüri Başkanı

Doç. Dr.
Fikret RAMAZANOĞLU
Üye

Dr. Öğr. Üyesi
İlimdar YALÇIN
Üye

BEYAN

Tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallar içinde kendimin edindiğini, görsel ve yazılı her bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallar çerçevesinde anlatıldığı, elde edilen bulguların hiçbir Şekilde bozulmaya uğramadığını, baŐkalarının eserlerinden faydalanıldığı zamanlarda bilimsel normlar çerçevesinde atıfta bulunulduğunu, tez içindeki verilerin bu niversite ya da herhangi bir üniversitede farklı bir tez çalışmasında kullanılmadığını beyan ederim.

İdris ODABAŞ

09/09/2019

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans çalışmam süresince kıymetli bilgi, birikim ve tecrübelerinden faydalandığım, çalışmanın planlanması ve yazılımı süresince her zaman destekte bulunan ve hassasiyetle bu süreçte doğru kaynaklara ulaşmama yardımcı olan kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Fikret RAMAZANOĞLU'NA şükranlarımı ifade etmek isterim. Ayrıca bu süreç içinde doğru kaynaklara ulaşmam için yönlendiren sayın hocam Doç. Dr. Mehmet KARGÜN'e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	ii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vii
SUMMARY	viii
BÖLÜM 1.	
GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	2
1.2. Alt Problemler	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Varsayımları	3
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.6. Tanımlar	3
BÖLÜM 2.	
GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Eğitimin Tanımı ve Önemi.....	5
2.2. Beden Eğitimi ve Spor	7
2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	9
2.4. Tükenmişlik Sendromu	10
2.4.1. Tükenmişlik belirtilerinin ortaya çıkması.....	11
2.4.2. Tükenmişlik sendromuna etki eden faktörler	12
2.4.2.1. Çevresel faktörler	12
2.4.2.2. Bireysel faktörler	13
2.4.3. Maslach tükenmişlik modeli.....	15
2.4.3.1. Duygusal tükenme	15
2.4.3.2. Duyarsızlaşma	16
2.4.3.3. Kişisel Başarı.....	18
BÖLÜM 3.	
GEREÇ VE YÖNTEM.....	20
3.1. Araştırma Evren ve Örneklemi	20
3.2. Araştırma Yöntemi	20
3.3. Veri Toplama Araçları.....	21

3.3.1. Kişisel bilgi formu	21
3.3.2. Maslach Tükenmişlik Envanteri-Eğitimci Formu (MTE).....	21
3.3.3. Anketin geçerlilik ve güvenilirliği.....	22
3.4. Verilerin Toplanması.....	23
3.5. İstatistiki İşlemler	23
BÖLÜM 4.	
ARAŞTIRMA BULGULARI.....	24
BÖLÜM 5.	
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	38
5.1. Öneriler.....	45
KAYNAKLAR	46
EKLER.....	51
ÖZGEÇMİŞ.....	60

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

D	: Duyarsızlaşma
DT	: Duygusal tükenme
KB	: Kişisel başarı
MBI	: Maslach burnout inventory
MTE	: Maslach tükenmişlik envanteri
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1: Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin frekans tablosu	24
Tablo 4.2: Katılımcıların yaşlarına ilişkin frekans tablosu	24
Tablo 4.3: Katılımcıların Medeni Durumuna İlişkin Frekans Tablosu.....	24
Tablo 4.4: Çalışmaya katılanların Eğitim Durumuna İlişkin Frekans Tablosu	25
Tablo 4.5: Çalışmaya katılanların Görev Yerlerine İlişkin Frekans Tablosu	25
Tablo 4.6: Çalışmaya katılanların Çalıştığı Okul Türüne İlişkin Frekans Tablosu	25
Tablo 4.7: Çalışmaya katılanların Hizmet Yılına İlişkin Frekans Tablosu.....	26
Tablo 4.8: Çalışmaya katılanların Haftalık Ders Saatine İlişkin Frekans Tablosu	26
Tablo 4.9: Çalışmaya katılanlara göre Beden Eğitimi Ders Saati Yeterliliğinin Frekans Tablosu	26
Tablo 4.10: Çalışmaya katılanların Sınıflarında Yaklaşık Öğrenci Sayılarına İlişkin Frekans Tablosu	27
Tablo 4.11: Çalışmaya katılanların Meslek Gelirinin Yeterliliğine İlişkin Frekans Tablosu	27
Tablo 4.12: Çalışmaya katılanların Okul Spor Tesislerine İlişkin Frekans Tablosu	28
Tablo 4.13: Katılımcıların Mesleklerini severek ve İsteyerek Seçmelerine İlişkin Frekans Tablosu	28
Tablo 4.14: Çalışmaya katılanların Buldukları Sosyal Çevreye İlişkin Frekans Tablosu	28
Tablo 4.15: Çalışmaya katılanların Okul idaresinden Gördükleri Desteğe İlişkin Frekans Tablosu	29
Tablo 4.16: Çalışmaya katılanların farklı İş Yapma Düşüncelerine İlişkin Frekans Tablosu	29
Tablo 4.17: Çalışmaya katılanların Mesleklerinden Memnuniyetlerine İlişkin Frekans Tablosu	29
Tablo 4.18: Çalışmaya katılanların Cinsiyet Değişkenine Göre T-testi Sonuçları.....	30
Tablo 4.19: Çalışmaya katılanların Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	30

Tablo 4.20: Çalışmaya katılanların Medeni Durum Değişkenine Göre T-testi Sonuçları	31
Tablo 4.21: Çalışmaya katılanların Eğitim Durumu Değişkenine Göre T-testi Sonuçları	31
Tablo 4.22: Çalışmaya katılanların Görev Yeri Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	32
Tablo 4.23: Çalışmaya katılanların Okul Türü Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	32
Tablo 4.24: Çalışmaya katılanların Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	33
Tablo 4.25: Çalışmaya katılanların Ders Saati Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	34
Tablo 4.26: Çalışmaya katılanların Sınıflarındaki Öğrenci Sayılarına Göre Anova Testi Sonuçları.....	34
Tablo 4.27: Katılımcıların Buldukları Sosyal Çevreden Memnun Olmalarına Göre Anova Sonuçları	35
Tablo 4.28: Çalışmaya katılanların Okul Yönetiminden Aldıkları Desteğe Göre Anova Sonuçları	36
Tablo 4.29: Çalışmaya katılanların Mesleği Bırakma Düşüncelerine Göre Anova Sonuçları	36
Tablo 4.30: Çalışmaya katılanların Meslek Memnuniyetlerine Göre T-testi Sonuçları.....	37

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (TOKAT İLİ ÖRNEĞİ)

ÖZET

Günümüzde en önemli ve en zor mesleklerden olan öğretmenlikte mesleki tükenmişliğin her geçen gün arttığı görülmektedir. Bu tükenmişlik boyutunun beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde daha fazla olduğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında, bu çalışmanın amacı, Tokat ilinde çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklem grubunu ise 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Tokat il merkezi ve ilçelerinde MEB'e bağlı devlet okullarında çalışan kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 115 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin tükenmişliğini incelemek için Maslach ve Jackson (1981) aracılığıyla geliştirilen Maslach Tükenmişlik Envanteri (MTE) uygulanmıştır. Ölçek Ergin (1992) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Öğretmenlerin genel bilgilerini almak için araştırmacının hazırladığı kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Verilerin değerlendirilmesi esnasında SPSS 20.0 paket programından yararlanılmıştır. Anket uygulanan öğretmenlerin kişisel bilgilerinin dağılımlarının tespiti için yüzde yöntemleri uygulanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının normal dağılımda olup olmadıklarını belirlemek için ile Skewness - Kurtosis testi uygulanmış ve sonuç olarak Maslach Tükenmişlik Envanteri Eğitimci ölçeğinin bütün alt boyutların normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Sonuçlara göre $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde 2 değişkenli bulgularda T-testi, 2'nin üzerindeki değişkenlerde Anova testi yapılmıştır.

Araştırmaya katılan Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin büyük bir kısmının erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Eğitim ve medeni durum olarak sırasıyla kişisel başarı ve duyarsızlaşma alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Cinsiyet ve yaş değişkenleri bakımından ise istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir ($p > 0.05$).

Sonuç olarak; Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin genel olarak birçoğunun yaptıkları meslekte memnun oldukları belirlenmiştir. Çoğunlukla il merkezinde görev yapan kalımcıların, okul dağılımları ortaokul ve lise olarak sınıflandırılabilir. Çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin spor derslerinin yeterliliği konusunda büyük çoğunluk yeterli görmemektedir. Beden eğitimi ve spor dersinin işlenmesinde ve verimli geçmesinde çok önemli rolü olan araç-gereç temini açısından öğretmenlerin büyük çoğunluğu ellerindeki imkânların yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi, tükenmişlik, duygusal tükenmişlik

THE INVESTIGATION OF THE OCCUPATIONAL BURNOUT LEVELS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHERS IN TOKAT PROVINCE

SUMMARY

Today, occupational burnout increases in the teaching profession which is one of the most important and difficult occupations. It is seen that this burnout dimension is more common in physical education teachers than others. In the light of this information, the purpose of this study is to investigate the occupational burnout levels of physical education teachers working in Tokat province. The sample group of the study consists of 115 physical education and sports teachers who were selected by the easy sampling method in the public schools of MEB in Tokat city center and districts in 2018-2019 academic year.

Maslach Burnout Inventory (MBI) developed by Maslach and Jackson (1981) was used to evaluate burnout levels of physical education teachers. The personal information form prepared by the researcher was used to get the general information of the teachers. SPSS 20.0 package program was used during data evaluation. Percentage methods were used to determine the distribution of the personal information of the participants. Skewness - Kurtosis test was used to test whether the sub-dimensions of the scale showed normal distribution and all sub-dimensions of the Maslach Burnout Inventory scale were found to have normal distribution ($p < 0.05$). According to this, T-test was used for 2-variable data at $\alpha = 0.05$ significance level and Anova test was used for more than 2 variables.

As a result; It was determined that most of the physical education and sports teachers were satisfied with their profession. School distributions of teachers working mostly in the city center can be classified as secondary and high school. The majority of the physical education and sports teachers who participated in the study do not see the adequacy of the sports lessons time. The majority of the teachers think that the opportunities they have are insufficient in terms of the supply of equipment which has a very important role in processing and quality of the physical education and sports lesson.

Keywords: Physical education, burnout, emotional exhaustion.

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Stres ve stres etkenlerinin her geçen gün artan bir şekilde hayata girmesi ve bu etkenlerin olağan hayatı olabilecek en etkili şekilde etkilemesi yadsınmaz bir gerçektir. Çalışma hayatında ve sosyal yaşantıda karşı karşıya kalınan bu olumsuzluklar hayatı çok fazla şekilde etkilemekte ve hayata karşı olan duruşu etkilemektedir. İş yaşantısında meydana gelen olumsuzluk öğretmenlerin mesleki tükenmişliklerini her geçen gün arttırmaktadır.

Bu tükenmişliğin en önemli nedenlerinden biri de stres olgusunun hayatın tam ortasında olmasıdır. Bu olgu iş görenlerin sadece çalışma hayatını değil aynı zamanda sosyal hayatını da çok fazla olumsuz etkilemektedir.

Stres kaynaklarından uzak durmak ya da uzak durmaya çalışmak günümüzde mümkün değildir. Bu sebeptendir ki, stresle ve bu tükenmişliğe yol açan etmenlerle başa çıkmayı öğrenmeli ya da bu etmenlerle yaşamaya alışmak gerekmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde tükenmişlik diğer branşlarda çalışan öğretmenlere nispetle daha fazla olduğunu söylemek yanlış olmaz. Çünkü beden eğitimi ve spor öğretmenin mesaisi dersler bittikten sonra da devam eder. Ya antrenörlük ya hakemlik ya da farklı çalışma alanlarında çalışmaya devam etmesi ve bunun uzun senelerce yapılması, mesleki tükenmişliklerinin diğer branş öğretmenlerine göre daha hızlı ve yıpratıcı şekilde olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Beden eğitimi ve spor öğretmenin üzerindeki yük çok fazladır. Çalıştıkları kurumlarda genel anlamda rol model öğretmen olan katılımcılar, yaptıkları işi severek yaptıkları sürece üzerlerindeki mesleki tükenmişlik seviyeleri daha düşük olacağı yadsınmaz bir gerçektir.

Bu bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı, Tokat ili özelinde olmakla birlikte, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik seviyelerinin incelenmesidir.

Bu çalışmadan elde edilen bilgiler, diğer çalışmalara ilham kaynağı olması ve kaynak olarak kullanılması bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.1. Problem Cümlesi

Tokat ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinde farklı değişkenler açısından anlamlı farklılık var mıdır?

1.2. Alt Problemler

1. Cinsiyete göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
2. Yaşa göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
3. Medeni duruma göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
4. Eğitim durumuna göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
5. Hizmet yerine göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
6. Çalıştığı okul türüne göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
7. Hizmet yılına göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
8. Girdikleri ders saatine göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
9. Öğrenci sayılarına göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
10. Buldukları sosyal çevreye göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
11. Okul yönetiminden gerekli desteği bulma durumlarına göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?

12. Mesleği bırakma düşüncelerine göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?
13. Mesleki memnuniyet durumlarına göre katılımcıların mesleki tükenmişlik durumlarında anlamlı fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma; katılımcıların mesleki tükenmişlik düzeylerini inceleyerek, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin daha kaliteli koşullarda çalışma imkânı oluşturulması açısından bir kaynak niteliği taşımaktadır. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda yön gösterici istenirse kaynak olacaktır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Amaçların gerçekleşmesi düzeyine ilişkin anketleri doldurma talimatlarının doğru şekilde verildiği ve tüm deneklerin talimatları doğru anlayacakları, anket formunu dolduran öğretmenlerin objektif oldukları ve sorulara doğru cevap verdikleri,

Araştırmaya tüm deneklerin gönüllü olarak katıldıkları,

Araştırmada konusu ile ilgili ulaşılabilen kaynaklardan edinilen verilerin objektifliği gösterdiği,

Ulaşılan örneklemin evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

Bu araştırmada kullanılacak anket Türkiye’de uygulanabilir niteliktedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Tokat İlinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri ile kısıtlıdır.

1.6. Tanımlar

Beden Eğitimi; Amaçları doğrultusunda bulunan bir takım kendine has aktiviteler ile kişinin kendine yetmesi, etik hareketler sergilemesi, bakış açısı kazanması ve yönlendirilmesini gerçekleştirmeye ve korumaya çalışır. Kişinin büyüme, olgunlaşma ve

davranış biçimine bakılarak edinilen fiziksel aktivitelerin harekete bağılı kalarak icra edildiğı bir eğitim olarak değerlendirilen beden eğitimi, “Fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrutusunda yaşantıya dönüştürülmesi” olarak tanımlanmıştır (İnal, 2003).

Tükenme; Kişinin duygusal varlıklarının sonlanması ile gücünün tükenmesi şeklinde ifade edilmektedir (Maslach ve Jackson, 1996).

BÖLÜM 2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitimin Tanımı ve Önemi

Eğitim insanoğlunun yaşamaya başladığı andan itibaren süregelen bir süreçtir. Eğitim varoluşla başlayan uzun tarih geçmişi eğitim ve eğitimciyle ilgili çok farklı bakış açılarını da beraberinde getirmiştir. Bilim adamları tarafından eğitimin birçok tanımı yapıla gelmiştir.

Eğitim bir toplumun barındırdığı insanı tekrar şekillendirerek ileriki yaşantısını kontrol altına alma çabası şeklinde ifade edilebilir (Aydın, 1994). “Eğitim; geniş anlamda, kişinin toplum davranışlarına, ahlak ve estetik ölçülerine, inanış ve yaşama anlayışına en güzel biçimde uymasına yardım eden bir süreç olarak görülebilir” (Varış, 1994). Değişik bir ifadeyle eğitim genel anlamda, bireyin kişiliğini doyurma süreci ve insana kazandırılan yatırım olduğu kabul dileyebilir. En genel olarak “istendik davranış meydana getirme ya da istendik davranış oluşturma süreci” şeklinde tanımı yapılan eğitim, halkın elekten süzölmüş değer yapısının ahlaki bilgi ve kabiliyet donanımlarının gelecek kuşaklara iletilmesi ile alakalıdır. Bu bağlamda eğitim, kişiyi, istenilen şekilde kültürlenmesi için geçen zamandır (Senemoğlu, 1997).

İnsanın genetik güçlerinin iyileştirip istendik özelliklerle harmanlanmış bir benliğe ulaşmasını sağlayan eldeki en değerli vasıtadır eğitim. Bireylere bilgi ve kabiliyet katmanın ilerisinde eğitim; halkın yaşayıp ve ilerlemesini sürdürecekt şekilde ve nitelikte değer yaratmak, hali hazırdaki değerlerin yok olmasına mani olmak, mevcut ve önceki değerleri birleştirmek sorumluluğunu barındırır. Örgün ve yaygın eğitim süreçleri beraber ele alındığında, eğitimin fazlaca alanı kapsayan ve komplike bir zaman dilimi olduğu görölmektedir ve süreç ve yer bakımından eğitimi kısıtlandırmak olasılığı yoktur. Toplumların çok geniş ve çok kapsamlı icraat gösterdikleri yapılardan biri eğitimidir ve birey hayatı süresince bu durumun içerisinde (Balcı, 2004).

Kaldı ki farklı eğitimcilerin eğitimi değişik şekillerde tanımladıkları da görülmektedir. Mesela Emile Durkheim eğitimi; “Sosyal hayat bakımından yetişmiş nesillerin, henüz bu hayata ulaşamamış olan nesiller üzerindeki etkileridir.” Olarak tanımlamıştır. J.J.Roussau’ya göre eğitim, tabiata göre birey yetiştirir. İ.Hakkı Baltacıoğlu ise eğitimi; “çocukları hayata hazırlama evresidir” şeklinde tanımlamıştır. Yusuf Has Hacıp’e göre ise bu tanım şöyledir; olumlu davranışları kazanma ve bu şekilde hayata hazır olma süreci olarak değerlendirmektedir. Kant ise; “insanların en iyi olmasıdır” demiştir (Celkan, 1993). Çabuk değişim ve yenilikler eğitimi de farklı bakımlardan etkilemektedir. Önceleri eğitimde fırsat eşitliği tartışılır ve bahsedilirdi. Artık bilgiye ulaşabilme eşitliği ve onun elde edilebilme imkânlarından bahsedilmeli ve tartışmaya açılmalıdır.

Teknolojik ilerleme, sınıf eğitimi değil de bilgisayar ve video teknolojik gelişmeler, farklı araçlar eğitimi başka bir yöne kayması için baskı yaparken mekânsal eğitim ifadeleri tartışmaya çoktan alınmış durumdadır. Eğitimin tanımı hızla değişiyor ve geliyor, artık yalnız eskiyi ve şimdikiyi öğrenmek eğitim olarak görülmemekte. Özetle eğitimin temel amacı sürekli değişime ayak uyduracak şekilde yeni bir tanım meydana getirmek olmalıdır.

Eğitimin amacı çocukta halk açısından olması gereken fiziksel, entelektüel, yetenek ve becerileri harekete geçirmek ve ilerlemesini sağlamaktır. Eğitim kavramının geniş bir anlam içeriğinin olması onu öğretim kavramından da farklı olmasını gerektirir. Fakat çoğu zaman bu iki kavram toplumsal yaşamda iç içe geçmiş biçimde yer almışlar ve kavramsal kargaşa yaratmıştır. Öğretim genellikle teorik anlatım veya teknolojik yönlendirmeyi anlatmaktadır. Eğitim ise hem teknolojik hem de sosyalleşmeye yönlendirmeyi kapsamaktadır (Çelikkaya, 1998). Toplumların ilerlemesiyle yaşanan eğitimdeki sistemleşme, formal eğitim, informal eğitim ayrışmasını da yanında getirmiştir. Formal eğitim planlı ve amaçları olandır. Önceden hazırlanmış bir programa göre sistemsal olarak yapılır ve öğretim yoluyla aktarılır. Özel bir bakış açısıyla denetimsel olarak yürütülen eğitim süreci, öğretmen tarafından planlanır, uygulanır ve takip edilir. Okulda verilen eğitim genel anlamda formal eğitimidir.

Türkiye’de formal eğitim, örgün ve yaygın eğitim olarak iki şekilde gerçekleşir. Örgün eğitim; belli yaşlardaki öğrencilerle, milli eğitimin hedeflerine göre yayımlanmış eğitim programlarıyla okulda düzenli olarak görülen eğitimidir.

Yaygın eğitim ise; örgün eğitim sürecine asla dâhil olmamış, bu sürecin herhangi bir aşamasında olan ya da bu aşamalarında birinden çıkmış kişiler ilgi ve ihtiyaçlarına göre belirli alanlarda faaliyet gösteren eğitimidir. Formal olmayan eğitim ise planlı, programlı ve sistemli değildir, rastgeledir (Dönmezer, 1992).

Örneğin Birleşmiş Milletlerin kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Bildirgesininin 26. Maddesi şu şekildedir;

1. Her bireyin eğitim hakkı bakidir. Kesinlikle temel eğitim ücretsiz olmalıdır. Mesleki ve teknik öğretim yaygınlaştırılmalıdır. Yükseköğretime geçiş yeteneğe göre herkese tamamen eşit bir şekilde şeffaflık göstermelidir.
2. Eğitim, kişinin karakterinin olgunlaşmasını ve kişinin haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı pekiştirmeyi hedeflemektedir. Eğitimin barışın elde edilmesi için Birleşmiş Milletlerin etkinliklerinin gelişmesinde olduğu gibi, bütün milletler ve etnik ya da dinsel gruplar arasında anlayışı, hoşgörüyü ve dostluğu desteklemesi gerekir.
3. Ana babaların çocuklarına verilen eğitim şeklinin seçiminde öncelik hakkı vardır.
4. Eğitim kişinin kişiliğinin tam olgunlaşmasını ve kişinin haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı pekiştirme işlevini yerine getirmelidir (Piaget, 1993).

2.2. Beden Eğitimi ve Spor

Beden eğitiminin İngilizce ifadesinin “Physical Education” tam olarak manası fiziksel “Physical” kelimesi bedene hitap eder. Çoğu fiziksel becerilere örneğin fiziksel gelişim, fiziksel başarı, fiziksel sağlıklı ve fiziksel görünüş şeklindeki kalıplara referansı için söylenir. Yine fiziksel kelimesine akıl ve beden kıyaslamasında söylenir. Bu sebeple Education (eğitim) bu kelimesini eklediğimizde fiziksel eğitim kalıbı meydana gelir. Kişinin bedeninin gelişmesinde katkısı olan hareketler eğitimi içerir. Kişi yüzme, yürüme, jimnastik veya beden eğitimiyle alakalı herhangi bir hareketi yaparken bir oyun oynar ve böylece eğitimde gerçekleşir (Çalgın, 2003). Milli Eğitimin, temel olgular uygun olarak bireyin beden, ruh ve sosyal gelişimini ifade etmektedir. Bireyin, toplum

normlarına uygun şekilde hayat sürdürmesi, kendi aralarında iyi geçinmesi, yardımsever, etik kurallara saygılı, dürüst, ruhsal ve sosyal olgu bakımından sağlıklı olmasıyla alakalıdır. Beden eğitimi, bireyin sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgide gidebilmesinde çok önemlidir (Aracı, 2000).

Beden Eğitimi, amaçları paralelinde bulunan bazı özel kişisel aktiviteler ile kişinin kendine yetmesi, etik hareketler sergilemesi, bakış açısı kazanması ve kanalize edilmesini gerçekleştirmek ve korumak için çalışır. Bireyin büyüme, olgunlaşma ve davranış biçimine göre edinilen fiziksel aktivitelerin harekete bağlı kalarak yapıldığı bir eğitim olduğu belirtilen beden eğitimi, “Fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesi” olarak tanımlanmaktadır.

Devlet Planlama Teşkilatının, Raporunda ise “ insan bütünü oluşturur ve insanın fiziki, ruhi ve zihni niteliklerinin bulunduğu yaşının ve kapasitesinin gerektirdiği verim gücüne ulaştırabilmesi için rekabet olmaksızın yaptığı faaliyetlerin tamamı” şeklinde belirtilmiştir (İnal, 2003). Kısaca beden eğitimi, kişinin beden sağlığını, ruh sağlığını, beden yeteneklerini olgunlaştırmak için, ihtiyaç duyduğunda çevresel koşullara uyum sağlayabilen geniş tabanlı bir etkinliktir (Aracı, 2000).

Spor, yenme ve hâkim olma gibi insan doğasının tatminini kapsayan, belirli kurallarda yapılan, rekabete dayalı, sosyalleşmeyi sağlayan, kapsayıcı, fiziki, zihni ve sosyal faaliyetlerin tümüdür (Çalgın, 2003).

Basit sözlük anlamı olarak, oyalanma, oyun, rekreatif etkinlik anlamına gelir. Diğer bir ifadeyle spor; beden hareketleri ile kurallara bağlı olarak, yarışma mantığına dayanan her türlü eylemi içerir. Tüm medeniyetlerin kendi hayat şekilleri ile ilgili kendilerine özgü olan spor faaliyetleri vardır. Örneğin; Türklerde yağlı güreş, cirit, ok atma, İngilizlerde futbol, Amerika’ da Amerikan Futbolu, beyzbol, vb. (Baykoçak, 2002). Spor, beden eğitimi faaliyetlerini yaygınlaştırarak çeşitli dallarda müşahhas, üst düzeyde yapıldığında fiziki, psikolojik, estetik, teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı ve belli kuralları olan bir etkinlik olduğu söylenebilir. Bugünlerde çoğu insan egzersiz yaparak fiziksel durumlarında iyileşme meydana getirmek, diğer bir ifadeyle formunu korumak için bazı çaba sarf etmektedir. Daha kaliteli bir yaşam seçimi bireylerin doğru yemek yeme ve düzenli egzersize sahip olmaları ile mümkündür. Fiziki sağlamlığı edinmek için performans sporcusu olamaya gerek yoktur. Bu sebeple herkes kendine uygun sporu

seçmeli ve onu yapması gerekir. Sporda artık yarışma mantığının dışında sağlıklı olma düşüncesi olmalı ve kişiler bu mantık ile spor yapmaya teşvik edilmelidir (Çalgın, 2003). Ayrıca herkes için yaşları süresince spor, koşu, yürüyüş, gibi söylemler ve farklı spor dalları ile spor yapan bireylerin varlığının çoğalması da çok önemli bir olgudur. Son aşamada, bilinenin tersine spor bir lüks değil, fiziksel, fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden iyi olmak, sağlıklı ve nitelikli olarak hayat sürdürmek için olmazsa olmaz bir olgudur.

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Beden eğitimi ve spor öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı'nın okullarda, değişik eğitim yuvalarında, öğrenimin her aşamasından sonra; öğrenci seçme sınavlarından belli bir puan aldıktan ve her üniversiteye has özel yetenek sınavını da başarı ile tamamladıktan sonra, eğitim formasyonu sonucunda bütün doğrularını üzerine haiz, çok yönlü bir öğretmen şekli olarak karşımıza çıkar (Koçak, 2002).

Eğitim sürecinin önemli bir ögesi olan beden eğitimi ve sporun temel gayesi, öğretmenlerin yetiştirdikleri bireylerin fiziki hareketler yolu ile eğitiminde katkıda bulunarak her öğrencinin gelişim kapasitesinin en üst seviyeye çıkmasını sağlamak olarak tanımlanabilir. Bunun yanında bireylerin fiziksel, zihinsel sosyal ve duygusal ilerlemelerini en üst seviyeye getirilmesini sağlamaktır. Beden eğitimi ve spor dersinin bu görevleri sağlayabilmesi için üç ana öğenin; öğrenci, öğretmen ve programın olması zorunludur. Bu üç öğe, beden eğitimi ve spor dersini yönlendiren ve şekillendiren en değerli bilgilerdir. İlköğretim okullarında Beden Eğitimi ve Spor dersinin daha ekili ve yaygınlaşması için çocukların her yönüyle ilerlemesi, bu öğeler arasındaki yapının sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlıdır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin şahsi ve mesleki çok fazla yükümlülükleri bulunmaktadır. Farklı dallardaki öğretmenlerde olduğu gibi, ders dışına taşan, okulun tesisleri ve okul saatleri ile sınırlı olmayan birçok yükümlülükleri bulunmaktadır. Öğrencilerle olan çalışmalarla birlikte farklı öğretmenler, yöneticiler ve halk ile olan işler günlük okul işlerinden daha fazla zamana ihtiyaç duymaktadır.(Tamer ve Pulur, 2001). Beden eğitimi ve spor öğretmeni, kalabalık sınıflardaki günlük ders programından arta kalan zamanda genelde okul içi ve okullar arası sportif faaliyetler ile iştigal etmek

durumundadır. Öğretme görevi ile birlikte ders planları, ünite ve aktivitelerle ilgili hazırlıklarda bulunmak gibi görevleri vardır.

Tüm bunların yanı sıra mesleki yönden gelişmek sporun ve sporcunun ilerlemesine fayda sağlamak gayesi ile sporcu yetiştirmek ve müsabakalarda yöneticilik yapmak gibi ayrı sorumlulukları da bulunmaktadır. (Tamer ve Pulur, 2001). Beden eğitimi ve spor öğretmenleri öğrencilerinin halkın önüne çıkma becerisini göstermelerinde görevleri bulunmaktadır. Gördükleri eğitimden bireylerle iyi iletişim kuran, onlara hayatı çözüme yardımcı olan, arkadaş gibi hareket eden, atraktif ve neşeli ders işleyen, hoşgörülü, anlayışlı öğretmenlerdir (Koçak, 2002). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği zor bir meslektir. Her şeye rağmen çoğu beden eğitimciler iyi donatılmış, faydalı beden eğitimi dersi yapan, işine aşık kişiler olarak bilinirler. (Tamer ve Pulur, 2001) Bu çalışmada çıkan sonuç; öğretmenlerin mesleklerinden memnun olduklarını göstermekte ve bu savı desteklemektedir.

2.4. Tükenmişlik Sendromu

Tükenmişlik köken olarak İngilizce’de “burnout” kelimesinden üretilmiş bir kelimedir. Kelime kökeni ise, mumun yanarak ateşini bitirmesi olarak çevrilebilir. İstilah manası olarak ise enerjinin tükenmesi, azalması olarak tanımlanabilir. Tükenmişlik yaşayan kişilerin üretme becerilerinin düşeceği söylenmektedir (Schaufeli ve diğerleri, 2009).

Yakın geçmişin ve geleceğin en sıra dışı sorunlarından görülen tükenmişlik sendromu mevzusu muhtevasıyla bireylerin çalışmaları sebebiyle gerçekleştirdikleri münasebetler ve bu münasebetlerin kötüye evrilmesiyle meydana gelen güçlüklerle ilişkilidir. Tükenmişlik kavramı, ilk olarak 1900’lü yılların ortasında Amerika’da ortaya atılmıştır, hizmet sektöründe iş gören kişilerin deneyimledikleri sıkıntıları anlatmak için kullanılmıştır (Polatçı, 2007).

Bu tanım ilk defa Herbert Freudenberger tarafından 1974 senesinde öne sürülmüş ve yüksek seviyede stresle yaşayan kişilerin başarısız olma, yıpranma, enerji azalması veya giderilemeyen arzular sonucunda kişinin sahip olduğu öz kaynaklarının azalması şeklinde ifade edilir. Tanımın ortaya çıkmasından bir süre sonra psikolog Christina Maslach, 1978 yılında bu kavramı kavramsallaştırmak ve ölçmek için ilk defa bir dizi çalışma ortaya koymuştur. Öte yandan Pines, Aronson ve Kafry ise bulgulardan elde ettikleri fikirleri

yalnız iş görenle değil sınırları genişleterek bu çalışmaların ve bir tükenmişlik tanımı ortaya atmışlardır. (Pines, 1981).

Maslach'a göre tükenmişliğin üç olgusu bulunmaktadır. Boyutsal anlamda incelediği bu olgular şunlardır; duygusal tükenme, duyarsızlaşma-ilgisizlik hissi ve bireyin kendisini önemsiz hissetmesi-kişisel başarı azlığıdır.

Tükenme, kişinin duygusal varlıklarının sonlanması ve gücünün tükenmesi şeklinde ifade edilmektedir. İş görenler işte çalıştıkları iş nedeni ile kendilerinin iş yükü çok olanlar kendilerini tükenmiş hissetmekte ve duygusal olarak işine yoğunlaşmamaktadırlar. Duyarsızlaşma, bireyin hizmet verdiği bireylere onların birer insan olduklarını önemsemeyen aldığı olumsuz duyguları anlatmaktadır. Çalışan, hizmet verdiği bireyin yaşantısında olması gerektiğinden daha çok yer tuttuğu görülmektedir. Kişisel başarı yoksunluğu ise, bireyin kendini negatif değerlendirmesini ifade etmektedir. Kişinin işe karşı duruşu düşmüştür ve belirsizlik yaşar. Bunun sonucunda birey iş dışındaki faaliyetlere gitmektedir (Maslach ve Jackson, 1996).

2.4.1. Tükenmişlik belirtilerinin ortaya çıkması

Tükenmişlik sendromunun iş stresi ile yakın anlamda ilişkili olduğunu bilmek gerekir. Uzun süreli strese maruz kalmak iş görenlerde olumsuz etkiler meydana getirmektedir. İş stresinin fazla olmadığı durumlarda tükenmişlik sendromu fazlalığı daha azdır. Bu savın aksini de söylemekte mümkündür. Bu sebeple işleyişin ve çalışma şartlarının bozuk olduğu iş mekânlarında tükenmişlik sendromu fazlalığı çoğalmaktadır (Wiskow ve diğerleri, 2010).

Çalışma yaşamında iş yükünün fazla olması, fazla çalışma saatleri, negatif duygusal paylaşımlar, özgürlüğün engellenmesi, sık yapılan organizasyon farklılığı tükenmişliği olumsuz yönde etkilediği görülmüştür (Embriaco ve diğerleri, 2007).

Tükenmişlik ile ilgili teorilerden bir tanesi de; iyi ve idealist iş görenlerin tükenmişlik yaşadıklarıdır. Buradaki olgusal fikir idealist bireylerin kendilerini yaptıkları işlere en çok adanmış olmaları, kendinden ödün vererek çalışmalarını da kendisini tükenmişliğe sürükleyeceğidir.

Diğer bir teori de; tükenmişliğin uzun zaman alan kemikleşmiş iş stresini yaşamak zorunda kalması sonucu oluşmasıdır. Bu sava göre, bireyler iş farklılığına gitmez ise tükenmişlik bireylerin iş hayatlarının bitmesine neden olmaktadır. Bu teoride konuşulması önemli konu, tükenmişliğin meydana gelmesi için uzun süren aşırı yük gerekli midir?

2.4.2. Tükenmişlik sendromuna etki eden faktörler

Tükenmişlik sendromuna etki eden etmenler başlıca kişisel ve çevresel etkenler olarak iki şekilde ifade edilir. Fakat tükenmişliğin meydana gelmesinde genellikle birlikte rol oynarlar.

2.4.2.1. Çevresel faktörler

Bir çalışma ortamında tükenmişlik sendromunun belirtilerinin meydana gelmesine neden olan işletmelerde görülen temel özellikler ve uygulamalar şekildedir:

- Demokratik olmayacak şekilde çalışma ortamı,
- Eleştirilerin yıpratıcı olması,
- Yapılan işlerde ödüllendirmenin olmaması,
- İş görenlere çalıştıkları zaman içerisinde adaletli ve eşit davranılmaması,
- İş görenlerin belirsizlikler yaşaması, iş görenlerin güvenceye sahip olmaması,
- İş ortamında ilerlemede önlerinin kesilmesi,
- İş ortamında huzurlu dinlenme olanaklarının olmaması,
- Yapılan işlerin çok uzun sürmesi,
- İşverenlerin iş görenlerin gereksinimlerini önemsememesi,
- İş yükünün gerekenden çok olması,
- Devamlı aynı işle meşgul olma,
- İşine kendini vermeyen bireylerle aynı ortamda çalışmak zorunda kalma,
- Çok uzun çalışma saatleri vb. (Fawzy, Fawzy ve Pasnau, 1991).

2.4.2.2. Bireysel faktörler

Kişiler arasında çevresel faktörlerin stres etkeni olarak bilinmesi ve bu stres etkenleriyle başa çıkabilme kapasiteleri arasında şiddetli farklar bulunmaktadır. Maslach'a göre tükenmişlik her bireyde ve her koşulda meydana gelmez. Kişinin şahsi yapısındaki farklılıklar genel yapıyı farklılaştıracak boyuttadır (Maslach ve Zimbardo, 2003).

Bazı bireyler negatif etkenlerin özelliklerini görmezden gelebilir veya bu şartlardan daha az etkilense de bazı bireyler için yaşanan negatiflik çok daha önemli olabilir ve kişi stres etmenlerini olduğundan çok yaşayabilir. Nihai aşamada, tükenmişliğin meydana gelmesinde etkili olan kişisel faktörler: olgunluk (yaş), cinsiyet, evli olup olmadığı, çocuk mevcudu, eğitim seviyesi, işine aşırı bağlanma, bireysel isteklerin çok oluşu, özel hayatta karşı karşıya gelinen psikososyal stres kaynakları gibi pek çok bireysel sebep buna örnek gösterilebilir (Hırşıtoğlu, 2017).

Cinsiyet: Cinsiyetin tükenmişlik üzerine etkisi ile alakalı farklı çalışmalar mevcuttur. Kadınların veya erkeklerin hangisinin daha fazla sendrom yaşadıkları ile alakalı kadınlar ve erkekler arasında tükenmişlik sendromu açısından fark bulunmadığını gösteren çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalara bakıldığında bayanların düşük başarı erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle hem çalışıp hem de ev işleri ile meşgul olmak zorunda olan kadınların daha fazla bu sendromu yaşadıkları görülmektedir (Greenglass ve Burke, 1988).

Erkeklerin duyarsızlaşma puanları kadın katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeni erk olma rolünün; güç, bağımsızlık, kadınlara oranla zor incinme gibi etkenler söylenebilir (Greenglass ve Julkunen, 1991).

Yaş: Tüm demografik bulgular incelendiğinde yaş, tükenmişlik ile en fazla alakası saptanmış olgudur. Yapılan çalışmalara bakıldığında, yirmili yaşlarda olan çalışanlar otuzlu ve kırklı yaşlardaki çalışanlara göre tükenmişlik sendromu yaşama durumlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Konuyla ilgili genel yaklaşıma göz atıldığında yaş ile ters orantılı olsa da yani yaş ilerledikçe tükenmişlik azalsa da konu ile ilgili değişik çalışmalar da mevcuttur. Tükenmişliğin 50 yaş üzerinde orta yaşta olan bireylerde gençlere göre daha sık gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (Lindblom, Linton, Fedeli ve Bryngelsson, 2006).

Cinsiyete göre yaş gruplarında, bireylerin tükenmişlikten etkilenme rakamları farklılık göstermektedir. 18-45 yaş bayanlarda yaş ve tükenmişlik bağlamında ters ilişki bulunduğunu, orta yaşlı bayanlarda ilişkinin çok düşük ya da bulunmadığını, yaşlı kadınlarda ise pozitif ilişki bulunduğunu gösteren çalışmalar vardır. Erkeklerde ise; erken yaşta negatif, orta yaşta pozitif, geç yaşta ise negatif ilişki bulunduğunu ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Ahola ve diğerleri, 2008).

Medeni durum: Bekârların daha fazla tükenmişlik puanlarına sahip olduğu görülmüştür. Medeni durum ile alakalı en riskli grup bekârlardır, en düşük riskli olan topluluk ise evlilerdir. Evlenip ayrılmışlar duygusal tükenme açısından çok fazla riskli olanlardır. Çocuk sahibi olamamak da tükenmişlik için risk oluşturabilen etkenler arasındadır (Maclach ve Zimbargo, 2003).

Eğitim: Çalışmalar eğitim seviyesi ile tükenmişlik sendromu bağlamında pozitif bir ilişki varlığını tespit etmiştir. Bu durumu iki ana sebeple açıklamak mümkündür. Eğitim seviyesi fazla olan bireylerin yaptıkları işler daha fazla sorumluluk gerektiren işlerdir. Eğitim açısından donanımlı bireyler kaliteli işe sahip olabilmek için harcadıkları çabanın karşılığında işlerinde haliyle daha fazla beklentiye girmektedirler. Bu bireyler işleri ile alakalı daha fazla çaba sarf ederler. Fakat insanlığa ve çevresindekilere faydalı olma gayreti yeterince olgunlaşmadıysa, işle ilgili çabanın karşılığını alamadığı kaygısı artar ve tükenmişlik sendromu ile bitebilir (Maclach ve Zimbargo, 2003).

Kişilik: Veriler kişisel donanımların tükenmişlik belirtilerini düşürdüğü sonucuna ulaşmaktadır. Bu donanımlardan en önemlisi ise öz yeterliliklerdir.

Öz yeterlilik; bireyin bulunduğu ortamda ve işte şahsına olan güven hissi olarak tarif tanımlanabilir. (Greenglass ve Burke, 2000).

Kontrol edebilme baş etme yöntemi, pasif ve karamsar olmayı seçen kaçış baş etme yöntemini karşılaştıran çalışmada, kontrol baş etme modeli mesleki stresi azaltıp mesleki doyumunu artırdığı, kaçış baş etme yönteminin ise mesleki stresin artmasına ve mesleki doyumun azalmasına sebep olduğu anlaşılmıştır (Leiter, 1991).

2.4.3. Maslach tükenmişlik modeli

Maslach Tükenmişlik Modeli, literatürde “çok boyutlu tükenmişlik modeli” veya “üç boyutlu tükenmişlik modeli” şeklinde de tanımlanabilmektedir. Bugün tükenmişliğin çok bilinen aynı zamanda saygın tarifini yapan Christina Maslach, bununla beraber bu isimle bilinen Maslach Tükenmişlik Ölçeğini (MaslachBurnout Inventory-MBI) bulmuş ve uygulamıştır. Maslach tükenmişliği “iş gereği yoğun duygusal isteklere maruz kalan ve devamlı diğer insanlarla yüz yüze çalışmak zorunda olan kişilerde görülen fiziksel bitkinlik, uzun süreli yorgunluk, çaresizlik ve umutsuzluk duygularının, yansıması ile oluşan bir sendrom” şeklinde tarif etmiştir (Maslach ve Jackson, 1981). Buradan anladığımız Maslach’ın ortaya attığı tükenmişlik modelinde bir tek kapsamdan değil, “duygusal tükenme” (emotionalexhaustion), “duyarsızlaşma” (depersonalization) ve “kişisel başarı” (personel accomplishment, self-efficacy) şeklinde üç kapsamı ifade etmektedir.

Tükenmişlik hususunda farklı sayıda çalışmacı değişik tarifler ortaya koymuştur, fakat Maslach’ın yapmış olduğu ve tükenmişlik yaşayan kişinin yaşamında vuku bulan değişimleri vurgulayan bu üç boyut hususunda görüş birliği oluşmuştur (Maslach ve Jackson, 1981).

Özetle Maslach tükenmişliği “duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı yoksunluğundan oluşan üç bileşenli bir psikolojik sendrom” şeklinde ifade etmiştir. İfade edilen üç kapsama bakarak geliştirilen Maslach Tükenmişlik Ölçeği (MBI) ile tükenmişliği ölçen Maslach’ın ifade ettiği tükenmişlik bir süreçtir ve farklı boyutları kapsar. Bundan dolayı da tek bir puanla tükenmişlik ölçmek olası dışıdır. Maslach Tükenmişlik Ölçeği’de bütün alt boyut farklı şekilde ele almakta ve üç alt boyutun birlikte ele alınmasıyla eldeki durum tespiti yapılmaktadır (Maslach ve Jackson, 1981). Buna göre ileri seviyede duygusal tükenme ve duyarsızlaşma ile az seviyede bireysel başarı, ileri seviyede tükenmişliği belirtmektedir.

2.4.3.1. Duygusal tükenme

Maslach’ın tükenmişlik modeline göre duygusal tükenme, tükenmişliğin kişisel stres boyutunu anlatmaktadır. Öncelikli boyutta olduğundan ilk ele alınan duygusal tükenme, ayrıca tükenmişliğin başı olduğu ve en net nişanesi olduğu da değerlendirilmektedir

(Maslach, Schaufeli ve Leiter, 2001). Kişilerle karşılıklı ilişkinin fazla olduğu işlerde, iş görenler fiziksel ve duygusal olarak kendilerini çok bitkin ve yıpranmış hissederler. Duygusal bakımdan aşırı bir iş hareketliliği içerisinde bulunan kişiler, kendilerine aşırı yüklenmekte ve farklı kişilerin yoğun istekleri altında ezilmeye uğramaktadırlar. Duygusal tükenme de bu olaya bir tepki olarak meydana gelmiştir (Maslach ve Jackson, 1981). Duygusal açıdan tükenme yaşayan çalışanlar, çalışmalarına odaklanamama ve kendilerini müşterileri karşısında önceki gibi sorumlu görmeme şeklinde sıkıntılar yaşamaktadır (Cordes ve Dougherty, 1993).

Duygusal tükenmenin asıl sebebi yoğun iş yükü, çalışılan yerde yaşanan bireylerin uyumsuzlukları ve negatif iş şartlarıdır. Duygusal tükenme içinde olan bireyler kendisini yorgun ve kullanılmış hissine kapılırlar, güçlerine tekrar sahip olmak için herhangi bir olanak edinemezler (Maslach ve Goldberg, 1998) ve böyle olması da hizmet ettikleri bireylere önceden ilgilendikleri kadar yaklaşmadıkları hissine kapılmasına sebep olur. Gergin ve engellenmiş duygusu içinde olan kişiler daha sonraki günlerde işe gitme realitesi kendilerine çok zor gelir (Cordes ve Dougherty, 1993). Bu durumda olan kişiler, kendilerini gelecek bir gün ya da hizmet edilecek bir başka şahıs için olması gereken güçten yoksun görürler (Maslach ve Goldberg, 1998).

Tükenmişlik sendromu içinde olan kişiler, içinde buldukları hali ifade ederken en fazla söyledikleri alametler duygusal tükenme kapsamıyla alakalı tanımlarlar. Tükenmişliğin üç boyutu bağlamında en fazla bahsi geçen ve en fazla tartışılan da duygusal tükenme boyutudur (Shirom, 1989). Fakat duygusal tükenme kısmı bu kadar net ve esas ölçü olması, onun tükenmişlik sendromu konusunda tanılamada yeterli olduğunu ifade etmez. Tükenmişlik sendromundan konuşabilmek için, bütün boyutları barındıran totaliter bir görüş ile olaya bakmak gerekir (Maslach, Schaufeli ve Leiter, 2001).

2.4.3.2. Duyarsızlaşma

Tükenmişlik sendromunun diğer bir boyutu konumundaki duyarsızlaşma, tükenmişliğin bireyler arasında iletişim boyutunu tanımlamaktadır (Maslach ve Goldberg, 1998). Maslach ve Jackson (1981) duyarsızlaşmayı, “tükenmişliğin üç boyutu içindeki en sıkıntılı boyuttur” şeklinde ifade etmişlerdir. Bireyler arasındaki münasebetlerde oluşan

problemler, tükenmişliği kişisel bir sıkıntı olmanın dışına alıp, çalışma tamamına vuku eden salgın bir hastalık durumuna sokmaktadır.

Maslach'ın tükenmişlik olgusuna bakarak duygusal tükenme içinde olan birey, kendini başka kişilerin sıkıntılarını ortadan kaldırmada aciz görmekte ve duyarsızlaşmayı da bu durumlardan kaçmak olarak tanımlamaktadır (Maslach ve Jackson, 1981). Kişinin işi sebebiyle karşı karşıya geldiği başka bireylere ve çalışma yerine ve işine karşı soğuk, ilgisiz, sert ve insancıl olmayan tutumlar sergilemesi şeklinde tanımlanabilen duyarsızlaşma ise yönelik karakterde önemli miktarda azalmaya sebebiyet vermektedir (Maslach, Schaufeli ve Leiter, 2001).

Bu boyutta, özellikle çalışma ortamında hizmet edilen bireylere yönelik yaklaşımlarda olumsuz farklılıklar meydana gelmektedir. Bazı durumlardan sebep bireyden bireye değişkenlik meydana gelebilen bu farklılıklar aşağıdaki gibi vuku bulabilir (Sürgevil, 2005; Torun, 1996; Maslach ve Jackson, 1981):

- Kişi bireylerle olan münasebetlerini işin halledilebilmesi için ihtiyaç olan en düşük duruma indirir,
- Karşısındakini küçümseyici ve kaba tutumlar gösterebilir,
- Karşısındakinin rica ve isteklerini görmezden gelebilir,
- Hizmet ettiği bireylere insan olduklarını düşünmeden birer objemişçesine davranış sergileyebilir,
- Hizmet ettiği işyerine soğuk, umarsız ve alaycı duruşlar sergileyebilir,
- Çalışma arkadaşlarının ona her zaman kötülük edecekleri düşüncesine kapılabilir,
- Umursamazlık ve sert tutumlarda bulunabilirler,
- Kişileri zihninde sınıflandırarak, onlara kalıplaşmış davranışlar içinde davranabilir.

Duyarsızlaşan kişi tüm yaşamının başka insanlarca ele geçirildiğini düşünür ve bu sebeple onları hayatından atıp, yalnız olmak ister (Wright ve Douglas, 1997). Duyarsızlaşma bir bakımdan bireylerin kendilerini, tükenme ve hayal kırıklığı yaşamam ve deneyimledikleri psikolojik gerginlikten istekli bir biçimde uzak durabilmek için yaptıkları bir savunma stratejisidir. Duyarsızlaşma içinde olan kişi, psikolojik bakımdan maruz kaldığı etkiyi azaltabilmek için kişilerle arasına bir tür “duygusal engel” koymaktadır (Maslach ve

Goldberg, 1998). Fakat bu kadar negatif tutumlar göstermek, kişinin olumlu yaklaşımını ve isteğini ciddi manada zarara uğratmaktadır (Maslach, Schaufeli ve Leiter, 2001).

2.4.3.3. Kişisel Başarı

Literatürde “Kişisel Başarı” kavramı, “Kişisel Başarıda Düşme” veya “Düşük Kişisel Başarı Hissi” olarak da geçmektedir. Sebebi ise tükenmişlikten dem vurabilmek için kişisel başarı seviyesinin az olmasıdır. Maslach’ın tükenmişlik modelinde bu kısım, tükenmişliğin kişisel gelişme kısmını oluşturmaktadır. Maslach’a göre kişisel başarı; sıkıntıyla başa çıkma ve kendini yeterli olduğunu düşünmek şeklinde tanımlanırken, kişisel başarının azalması da, bireyin şahsını çalışmasında yetersiz ve başarısız görmesi olarak tanımlanabilmektedir (Maslach ve Jackson, 1981).

Düşük kişisel başarı duygusu tükenmişliğin bir bölümünü meydana getirmektedir ve genellikle öteki iki boyutun oluşmasıyla ortaya çıkmaktadır. Bu anlayışa göre; duygusal tükenme ve duyarsızlaşmaya sebebiyet veren örgütsel şartlar zamanla çalışanların verimlilik ve etkinliğini olumsuz şekilde etki etmektedir (Maslach, Schaufeli ve Leiter, 2001). Maslach’ın tükenmişlik modelinin üçüncü boyutu olan düşük kişisel başarı en saf şekliyle “şahsın kendisini negatif düşünme eğiliminde olması olarak tanımlanabilir (Maslach, Schaufeli ve Leiter, 2001). Kişinin diğer insanlar konusunda türettiği negatif düşünceler, zamanla birey için de negatif düşünceler oluşturmasına sebep olur. Kişi etrafındakilerce istenilmediği, müşterilere hizmette yetersiz olduğu, sıkıntılarla başa çıkmada yetersizlik, yaptığı işlerde başarısız olduğu şeklindeki duygulara kapılabilir ve sonuçta da kendisine olan saygısını kaybedebilir (Yıldırım, 1996). Bu sebeple düşük kişisel başarı hissi yetersizlik, başarısızlık duygusu, düşük moral, üretkenlik ve yetkinlikte düşüş, kişiler arası çatışmalar, sıkıntıların üstesinden gelmede yetersizlik, kendine güven ve saygıda düşüş gibi belirtilere neden olmakta ve bu olgularla dolu olmaktadır (Maslach, Schaufeli ve Leiter, 2001). Tükenmişlik deneyimleyen kişi yaptığı işte ilerleyemediğini, yok yere çalıştığını, zaman kaybettiğini hissederek suçluluk ve yetersizlik duygularına kapılır (Silah, 2005), şahsını çaresiz görerek kabiliyetlerini sorgulamaya başlar ve böylece kişisel başarıda azalmaya sebebiyet verir (Cordes, Dougherty ve Blum, 1997). Tükenmişlik sendromunun üç boyutu arasındaki farkı belirlemek çok elzemdir. Tükenmişlik konusundaki araştırmalar da bu üç boyutun değişik nedenlerle meydana geldiğini ve farklı sonuçlar oluşturduğunu göstermiştir (Lee ve

Ashforth, 1996). Buna göre duygusal tikenme, çalışma ile alakalı fazla yüklenme, sosyal istekler ve kötü iş ortamı gibi sebeplerden kaynaklanırken; duyarsızlaşma ve kişisel başarıda gerileme genellikle otorite, sosyal destek, performans değerleme ve geri besleme gibi çalışmadan mülhem eksiklikler dolayısıyla meydana çıkar (Demerouti, vd, 2000). Öte taraftan duygusal tikenme, çalışmaya devamsızlık yapmaya sebep olurken, duyarsızlaşma ve kişisel başarıda azalma çalışma yerinden çıkma ve müşteri hoşnutsuzluğunun temel sebebi olarak meydana gelir (Schaufeli ve Enzmann, 1998).

BÖLÜM 3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Tokat İlindeki 250 beden eğitimi ve spor öğretmeninden meydana gelmektedir. Örneklem grubunu ise 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Tokat il merkezi ve ilçelerinde MEB'e bağlı devlet okulların da çalışan kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 115 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır.

3.2. Araştırma Yöntemi

Çalışmanın uygulanmasında birincil kaynak araştırmaları için kullanılan anket yöntemi kullanılmıştır. Anket yöntemi kolay uygulanması, maliyetsiz olması, uygulama alanı geniş ve büyük kitlelerden kısa süreçte bilgi edinme olanağı olması gibi sebeplerden çalışmamızda araştırma yöntemi olarak seçilmiştir. Aynı zamanda anket yönteminde tüm katılımcılara aynı biçimde ulaştırıldığından araştırmanın güvenilirliği de yükseltmektedir.

Araştırmada katılımcıların düşünce ve beklentilerini belirlemek üzere likert tipi bir ölçek olan Maslach Tükenmişlik Envanteri yapılmıştır. Anketin içeriği iki kısımdan meydana gelmiştir. İlk kısımda kişisel bilgilerin tespiti adına 17 soru iletilmiştir.

Anketin diğer kısmında ise deneklerin tükenmişlik seviyelerini belirlemek üzere Maslach Tükenmişlik Envanteri Maslach (1982) uygulanmıştır. Ölçek Türkçeye Ergin (1992) aracılığıyla çevrilip, duygusal tükenme (9 madde), duyarsızlaşma (5 madde) ve kişisel başarı hissi (8 madde) olmak suretiyle üç boyutta 22 sorudan meydana gelmektedir.

Bu araştırmada anketin uygulanması, bulguların değerlendirilmesi ve kullanılması için Tokat ili Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınıp, evraklar ekte verilmiştir.

Ankete katılan deneklerin kişisel olarak katılımlarında, şahsi talepleri istikametinde genel bir protokol çizgisi izlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Kişisel bilgi formu

Bağımsız değişkenler hakkında bilgi edinmek için, araştırmacının geliştirdiği kişisel bilgi formu; kişisel bilgilere ilişkin (cinsiyet, yaş, evli veya bekar oluşu, eğitim düzeyi) ve mesleki koşullarına ilişkin (görev yeri, şu an bulunduğu okulun türü, meslekteki hizmet yılı, haftada kaç saat derse giriyor, beden eğitimi ve spor ders süresinin ihtiyacı karşılayıp karşılamadığı, sınıfların yaklaşık öğrenci mevcudu, öğretmenlik görevinin maddi getirisinin kişinin maddi ihtiyacını karşılayıp karşılamadığı, okulun spor alanları ve spor aletleri bakımından ihtiyacı karşılayıp karşılamadığı, öğretmenlik görevini tercih ederken severek ve isteyerek mi seçtiği, çevresindeki sosyal ortamlardan hoşnutluğu, okul idaresinden yeterli katkıyı alıp almadığı, öğretmenlik görevinden ayrılıp farklı bir iş edinmeyi düşünüyor mu, ayrıca genel olarak mesleğinden memnuniyet durumu) bilgilerini kapsamaktadır. Bilgi formu 17 sorudan oluşmaktadır. Öğretmenlerin kendilerini daha rahat hissetmeleri için isim ve soyadı yazmalarının gerekli olmadığı belirtilmiştir.

3.3.2. Maslach Tükenmişlik Envanteri-Eğitimci Formu (MTE)

Çalışmada katılımcıların tükenmişliğini ölçmek için Maslach ve Jackson'ın (1981) geliştirdiği Maslach Tükenmişlik Envanteri (MTE) kullanılmıştır.

Bu ölçek orijinalde yedili likert tipi bir ölçektir. Bu araç tamamı 22 madde ve üç alt ölçekten oluşmaktadır. Tükenmişlik alt boyutlarını şu şekilde açıklayabiliriz:

1. Duygusal Tükenme: Burada bireyin mesleği veya işi tarafından tüketilmiş, fazla yüklenilmiş duygu durumlarını tanımlar.
2. Kişisel Başarı: Buradaysa başkalarıyla çalışan bir bireyde yeterlilik ve başarıyla yapabilme duygularını ifade eder.
3. Duyarsızlaşma: Bu alt ölçek bireyin hizmet ve bakımlarıyla ilgilendiklerine ilişkin bireylerin kendilerine has birer varlık olduklarını önemsemeksizin duygudan yoksun bir tarzda davranmalarını ifade eder Çam, (1993).

3.3.3. Anketin geçerlilik ve güvenirliliği

– Maslach Tükenmişlik Ölçeği

“Bu araştırmaya katılan bireylere “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. İlk kez 1974 yılında Freudenberger tarafından sunulan tükenmişlik kavramı daha sonra; Maslach ve Jackson (1981) tarafından geliştirilmiştir.

“Ölçek Ergin (1992), tarafından Türkçe’ ye tercüme edilen formun 235 kişiden oluşan (doktor, hemşire, öğretmen, avukat, polis vb.) toplulukla ön testi yapılmış, buradaki verilerin analiz sonuçlarına göre envantere bir takım değişiklikler yapılmıştır. Özgün formu “hiçbir zaman, yılda birkaç kere, ayda bir, ayda birkaç kere, haftada bir, haftada birkaç kere, her gün” olarak 7 tane cevap şikkından oluşmaktadır. Türkçe uyarlaması ise “hiçbir zaman, çok nadir, bazen, çoğu zaman, her zaman” şeklinde 5 tane cevap şikkından oluşmaktadır.

“Ergin C. (1992), ve Çam (1992), ölçek için güvenirlik ve geçerlik çalışması yapmıştır. 552 doktor ve hemşirenin katılımıyla edinilen bulguların üç alt boyuta ilişkin Cronbach alfa kat sayıları; Duygusal Tükenme 0.83, Duyarsızlaşma 0.65, Kişisel Başarı 0.72’dir. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin tekrar test tekrar güvenirlik kat sayıları ise Duygusal Tükenme 0.83, Duyarsızlaşma 0.72, Kişisel Başarı 0.67’dir. Çam (1992) tarafından yapılan güvenirlik çalışmasında Duygusal Tükenme 0.89, Duyarsızlaşma 0.71, Kişisel Başarı 0.72 olduğunu saptamıştır.

– Maslach Tükenmişlik Ölçeğinin Puanlanması

“Maslach Tükenmişlik Envanterinin puanlamasının sonucu olarak alt ölçek puanlarına ulaşılmaktadır. Alt ölçek puanları, maddelerin hepsi 0: hiçbir zaman, 4: her zaman olarak 5’li likert tipi derecelemeye uygun biçimde değerlendirilmesiyle elde edilir. “Duygusal tükenme” ve “duyarsızlaşma” alt ölçeğinden elde edilen yüksek puan, diğer taraftan “kişisel başarı” alt ölçeğinden elde edilen düşük puan tükenmişliğin seviyelerini ortaya koymaktadır” Sucuoğlu, (1996). MTÖ’de puanlama sonucu alt ölçek puanlarına ulaşılmaktadır. Alt ölçek puanları DT ve D için yukarıdaki gibi puanlanırken KB için tersine puanlanabilmektedir (hiçbir zaman: 4, her zaman: 0). Çünkü DT ve D boyutları negatif ifadeleri kapsamaktadır. Bu yüzden bu alandan elde edilen yüksek puanlar tükenmişlik olarak kabul görmektedir. KB boyutu olumlu ifadelerden meydana gelir, bu

sebeple bu kısımdan elde edilen düşük puanlar tükenmişlik olarak kabul görmektedir. Toplam puan yorumlanırken, KB puanları tersine çevrilerek toplam puana ulaşılmalı ve ulaşılan puan yükseldikçe tükenmişliğin de arttığı şeklinde yorumlanmalıdır. Araştırmada katılımcıların düşünce ve isteklerini belirlemek üzere Likert tipi bir ölçek olan Maslach Tükenmişlik Envanteri Eğitimci Formu yapılmıştır. Envanter iki kısımdan meydana gelmektedir; ilk kısımda kişisel bilgileri belirlemek üzere 17 soru yöneltilmiştir. Anketin ikinci kısmı da 22 soruyu içeren Maslach Tükenmişlik Envanteri olan kısımdır. ölçek üç alt boyuta ayrılmıştır; duygusal tükenmişlik (1.2.3.6.8.13.14.16.20. sorular), duyarsızlaşma (5.10.11.15.22. sorular) ve kişisel başarı (4.7.9.12.17.18.19.21. sorular).

3.4. Verilerin Toplanması

Çalışma örneklemini içindeki katılımcılara araştırmacı Kişisel Bilgi Formu (Ek 1) ve “Maslach Tükenmişlik Envanteri- Eğitimci Formu”(Ek 2) uygulamıştır.

Elde edilen bilgiler, katılımcıların çalıştığı kurumlara gidilerek, araştırmanın amacı ve envanterde işaretlenme şekilleri belirtilmiş ve anketler sunulmuştur. Katılımcıların eliyle işaretlenen anketler tekrar kendilerinden toplanmıştır. Uygulamaların hepsi için yaklaşık zaman 9 dakikadır.

3.5. İstatistikî İşlemler

Verilerin değerlendirilmesi esnasında SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmadaki katılımcıların şahsi bilgilerinin dağılımlarını saptamak üzere yüzde, frekans ve çapraz tablo yöntemlerine başvurulmuştur. Ölçeğin alt boyutlarının normal dağılımda olup olmadığını belirlemek için Skewness - Kurtosis testi (-1...+1) uygulanmıştır ve verilerin normal dağılımda olduğu belirlenmiştir. Buna göre iki değişkenli veriler için T-testi, 2'nin üzeri olan değişkenler için ise one-way ANOVA testi uygulanmıştır.

BÖLÜM 4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Tablo 4.1: Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Frekans Tablosu.

Cinsiyet	N	%
Erkek	94	81,7
Kadın	21	18,3
Toplam	115	100,0

Tablo 4.1’de araştırmada öğretmenlerin kadın, erkek dağılımı bulunmaktadır. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin % 81,7’si (N=94) “Erkek”, % 18,3’ü (N=21) “Kadın”dır.

Tablo 4.2: Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Frekans Tablosu.

Yaş	N	%
20-26	12	10,4
27-33	28	24,3
34-40	44	38,3
41-47	31	27,0
Toplam	115	100,0

Tablo 4.2’de öğretmenlerin yaşlarının dağılımı görülmektedir. Sonuçlara üzerinden öğretmenlerin % 10,4’ü (N=12) 20-26 yaş grubunda, % 24,3’ü (N=28) 27-33 yaş grubunda, % 38,3’ü (N=44) 33-40 yaş grubunda, % 27’si (N=31) 41-47 yaş grubundadır.

Tablo 4.3: Katılımcıların Medeni Durumuna İlişkin Frekans Tablosu.

Medeni Durumu	N	%
Evli	38	33,0
Bekâr	77	67,0
Toplam	115	100,0

Tablo 4.3’de katılımcı öğretmenlerin evli veya bekâr durumlarının dağılımı görülmektedir. Bu sonuçlara göre çalışmaya katılanların %67’si (N=77) “Bekâr”, % 33’ü (N=38) “Evli” dir.

Tablo 4.4: Katılımcıların Eğitim Durumuna İlişkin Frekans Tablosu.

Eğitim Durumu	N	%
Lisans	105	91,3
Lisansüstü	10	8,7
Toplam	115	100,0

Tablo 4,4’de katılımcı öğretmenlerin eğitim durumlarının dağılımı görülmektedir. Bu çalışmaya bakarak katılımcıların % 91,3’ü (N=105) “Lisans”, % 8,7’si (N=10) “Lisansüstü” bitirmiş veya devam etmektedir.

Tablo 4.5 Katılımcıların Görev Yerlerine İlişkin Frekans Tablosu.

Görev Yeri	N	%
İl Merkezi	31	27,0
İlçe Merkezi	68	59,1
Kasaba	5	4,3
Köy	11	9,6
Toplam	115	100,0

Tablo 4,5’de katılımcıların çalıştığı bölgelerin dağılımı görülmektedir. Bu sonuçlarına göre öğretmenlerin % 27’si (N=31) “İl Merkezi”nde, %59,1’i (N=68) “İlçe Merkezi”nde, % 4,3’ü (N=5) “Kasaba” da, % 9,6’sı ise (N=11) “Köy” de çalışmaktadır.

Tablo 4.6: Katılımcıların Çalıştığı Okul Türüne İlişkin Frekans Tablosu.

Okul Türü	N	%
Orta Okul	61	53,0
Lise	54	47,0
Toplam	115	100,0

Tablo 4,6’da katılımcıların görev yaptıkları okullar yer almaktadır. Sonuçlara göre katılımcıların % 53’ü (N=61) “Ortaokul” da, % 47,’si (N=54) “Lise” de, görev yapmaktadır.

Tablo 4.7: Katılımcıların Hizmet Yılına İlişkin Frekans Tablosu.

Hizmet Yılı	N	%
1-3 Yıl	15	13,0
4-6 Yıl	20	17,4
7-9 Yıl	22	19,1
10-12 Yıl	11	9,6
13-15 Yıl	14	12,2
16-18 Yıl	12	10,4
19 Yıl ve Üzeri	21	18,3
Toplam	115	100,0

Tablo 4,7’de katılımcıların mesleki çalışma süreleri görülmektedir. Analizin sonuçlarına bakarak katılımcıların % 13’ü (N=15) 1-3 sene çalışan grubunda, % 17,4’ü (N=20) 4-6 sene çalışan grubunda, % 19,1’i (N=22) 7-9 sene çalışan grubunda, % 9,6’sı (N=11) 10-12 sene çalışan grubunda, % 12,2’si (N=14) 13-15 sene çalışan grubunda, % 10,4’ü (N=12) 16-18 sene çalışan grubunda, % 18,3’ü ise (N=21) 19 yıl veya üstü hizmet edenler grubundadır.

Tablo 4.8 Katılımcıların Haftalık Ders Saatine İlişkin Frekans Tablosu.

Ders Saati	N	%
15-20 Saat	43	37,4
21-29 Saat	53	46,1
30 Saat ve üzeri	19	16,5
Toplam	115	100,0

Tablo 4,8’de çalışmada yer alan öğretmenlerin haftada kaç saat aralığında derse girdikleri görülmektedir. Sonuçlara göre öğretmenlerin % 37,1’ü (N=43) haftada “15-20” saat arasında, % 46,1’i (N=53) “21-29” saat arasında, % 16,5’i ise (N=19) “30 saat veya daha fazla” derse girmektedir.

Tablo 4.9: Katılımcılara göre Beden Eğitimi Ders Saati Yeterliliğinin Frekans Tablosu.

Beden Eğitimi Dersi Yeterli Mi?	N	%
Hiç Yeterli Değil	41	35,7
Az Yeterli	25	21,7
Kısmen Yeterli	40	34,8
Tamamen Yeterli	9	7,8

Toplam	115	100,0
--------	-----	-------

Tablo 4,9’da çalışmaya katılan öğretmenlere göre ders süresinin yeterli olup olmadığı görülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin % 35,7’si (N=41) “Hiç Yeterli Değil”, % 21,7’si (N=25) “Az Yeterli”, % 34,8’i (N=40) “Kısmen Yeterli”, % 7,8’i ise (N=9) “Tamamen Yeterli” olduğunu düşünmektedir.

Tablo 4.10: Katılımcıların Sınıflarındaki Yaklaşık Öğrenci Sayılarına İlişkin Frekans Tablosu.

Öğrenci Sayısı	N	%
20 ve Daha Az	33	28,7
21-30 Arası	65	56,5
31-40 Arası	17	14,8
Toplam	115	100,0

Tablo 4.10’da katılımcı öğretmenlerin şubelerdeki ortalama öğrenci mevcudunun dağılımı görülmektedir. Bu sonuçlara bakarak katılımcı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin % 28,7’sinin (N=33) sınıflarında 20 ve Daha Az, % 56,5’i (N=65) 21-30 aralığında, % 14,8’i (N=17) 31-40 aralığında öğrencisi vardır.

Tablo 4.11: Katılımcıların Meslek Gelirinin Yeterliliğine İlişkin Frekans Tablosu.

Meslek Gelirinin Yeterliliği	N	%
Hiç Yeterli Değil	24	20,9
Yetersiz	36	31,3
Kısmen Yeterli	46	40,0
Yeterli	9	7,8
Toplam	115	100,0

Tablo 4.11’de çalışmaya katılan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğinin gelirinin yeterli olup olmadığının dağılımı görülmektedir. Sonuçlar incelendiğinde katılımcıların % 20,9’ü (N=24) öğretmenlik mesleğinin gelirini “Hiç yeterli değil”, % 31,3’ü (N=36) “Yetersiz”, % 40’ı (N=46) “Kısmen yeterli”, % 7,8’i (N=9) “Yeterli” bulmaktadır.

Tablo 4.12: Katılımcıların Okul Spor Tesislerine İlişkin Frekans Tablosu.

Spor Tesisi ve Malzeme Yeterliliği	N	%
Hiç Yeterli Değil	57	49,6
Kısmen Yeterli	46	40,0
Yeterli	12	10,4
Toplam	115	100,0

Tablo 4.12’de katılımcı öğretmenlerin görev yerlerindeki spor tesisi ve araç gereçlerin yeterli olup olmadığı konusundaki düşüncelerinin dağılımı görülmektedir. Bu çalışmanın sonucunda katılımcıların % 49,6’sı (N=57) çalıştıkları okulların spor tesisi ve malzemeleri “Hiç yeterli değil”, % 40’ı (N=46) “Kısmen yeterli”, % 10,4’ü ise “Yeterli” bulmaktadır.

Tablo 4.13: Katılımcıların Mesleklerini severek ve İsteyerek Seçmelerine İlişkin Frekans Tablosu.

Meslek İlgi ve Sevgi Düzeyleri	N	%
Evet	111	96,5
Hayır	4	3,5
Toplam	115	100,0

Tablo 4.13’de çalışmada yer alan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine olan ilgi ve sevgileri konusunda ki dağılım görülmektedir. İncelemelere göre öğretmenlerin % 96,5’i (N=111) Mesleğinizi severek ve isteyerek mi belirlediniz sualine “Evet”, % 3,5’i (N=4) ise “Hayır” cevabını iletmiştir.

Tablo 4.14: katılımcıların Buldukları Sosyal Çevreye İlişkin Frekans Tablosu.

Sosyal Çevre	N	%
Evet	69	60,0
Bazen	34	29,6
Hayır	12	10,4
Toplam	115	100,0

Tablo 4.14’de katılımcı öğretmenlerin yaşadıkları sosyal ortamdan memnun olup olmadıklarının dağılımı görülmektedir. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların % 52,2’si

(N=60)yaşadıkları sosyal çevre memnun olup olmadıkları sorusuna “Evet”, % 37,4’ü (N=43) “Bazen”, % 10,4’ü (N=12) ise “Hayır” cevabını vermiştir (Bkz. Tablo 4.14).

Tablo 4.15 Katılımcıların Okul idaresinden Gördükleri Desteğe İlişkin Frekans Tablosu.

Okul Yönetiminden Yeterli Desteği Alıyor Musunuz?	N	%
Evet	60	52,2
Bazen	43	37,4
Hayır	12	10,4
Toplam	115	100,0

Tablo 4.15’de katılımcılara göre okul idaresinin verdiği desteğin cevaplarının dağılımı görülmektedir. Analiz incelendiğinde öğretmenlerin % 52,2’si (N=60) okul idaresinden yeterli desteği alıp almadıklarına ilişkin suale “Evet”, % 37,4’ü (N=43) “Bazen”, % 10,4’ü (N=12) “Hayır” yanıtını vermiştir.

Tablo 4.16: Katılımcıların farklı İş Yapma Düşüncelerine İlişkin Frekans Tablosu.

Başka İş Yapma Düşüncesi	N	%
Evet	11	9,6
Bazen	22	19,1
Hayır	82	71,3
Toplam	115	100,0

Tablo 4.16’da katılımcı öğretmenlerin işlerinden ayrılıp farklı bir iş yapma düşüncelerinin dağılımı görülmektedir. Analizin sonucunda öğretmenlerin % 9,6’sı (N=11) öğretmenlikten ayrılıp farklı bir iş yapmayı düşündünüz mü sualine “Evet”, % 19,1’i (N=22) “Bazen”, % 71,3’ü (N=82) “Hayır” yanıtında bulunmuştur.

Tablo 4.17: Katılımcıların Mesleklerinden Memnuniyetlerine İlişkin Frekans Tablosu.

Mesleki Memnuniyet	N	%
Evet	108	93,9
Hayır	7	6,1
Toplam	115	100,0

Tablo 4.17’de katılımcı öğretmenlerin mesleklerinden memnun olup olmadıklarına ilişkin dağılımı görülmektedir. bu sonuçlara bakarak çalışmaya katılan öğretmenlerin % 93,9’ü (N=108) genel olarak mesleğinizden memnun musunuz sorusuna “Evet”, % 6,1’i ise (N=7) cevabında bulunmuştur.

Tablo 4.18: Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre T-testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	p
Duygusal Tükenme	Erkek	94	1,65	8,18	,052	,108
	Kadın	21	1,64	6,35		
Duyarsızlaşma	Erkek	94	,80	3,95	-,156	,950
	Kadın	21	,83	3,73		
Kişisel Başarı	Erkek	94	,50	4,85	-,474	,421
	Kadın	21	,57	3,98		

Tablo 4,18 incelendiğinde cinsiyete göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri incelemek üzere yapılan analizde herhangi bir istatistiksel anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.19: Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}	Ss	F	p
Duygusal Tükenme	20-26	12	2,02	,47	1,36	,259
	27-33	28	1,53	,66		
	34-40	44	1,53	,65		
	41-47	31	1,76	,67		
Duyarsızlaşma	20-26	12	1,28	,34	1,65	,180
	27-33	28	1,75	,68		
	34-40	44	,74	,45		
	41-47	31	,78	,68		
Kişisel Başarı	20-26	12	,71	,18	,982	,404
	27-32	28	,58	,08		
	34-40	44	,48	,06		
	41-47	31	,41	,09		

Yaş bakımından katılımcıların tükenmişlik düzeylerinde önemli farklılık var mı yok mu belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi uygulanmıştır.

Test sonuçlarına bakılıp öğretmenlerin yaşlarına göre tükenmişlik alt boyutları incelendiğinde Duygusal Tükenme ve Duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt boyutları için anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.20: Katılımcıların Medeni Durum Değişkenine Göre T-testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	M .Durum	N	\bar{X}	Ss	t	p
Duygusal Tükenme	Evli	38	1,60	,69	-,378	,717
	Bekâr	77	1,67	,61		
Duyarsızlaşma	Evli	38	,85	,73	-1,516	,040*
	Bekâr	77	,96	,44		
Kişisel Başarı	Evli	38	,50	,56	,166	,101
	Bekâr	77	,52	,45		

Medeni durum bakımından katılımcıların tükenmişlik düzeyleri arasındaki farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde T-testi yapıldı

Bu veriler iştirak edenlerin medeni durumlarına göre tükenmişlik alt boyutlarından “Duyarsızlaşma” alt boyutunda anlamlı farklılık belirlendi ($t=-1,516$; $p<0.05$). Duygusal tükenme ve Kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.21: Katılımcıların Eğitim Durumu Değişkenine Göre T-testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	E.Durum	N	\bar{X}	Ss	t	p
Duygusal Tükenme	Lisans	105	1,6	,87	-1,987	,251
	Lisansüstü	10	2,16	,69		
Duyarsızlaşma	Lisans	105	,73	,72	-3,796	,710
	Lisansüstü	10	1,66	,84		
Kişisel Başarı	Lisans	105	,43	,49	-5,404	,048*
	Lisansüstü	10	1,37	,72		

Eğitim durumuna göre beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri arasında anlamlı farklılığın mevcudiyetini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde T-testi uygulandı.

Bu sonuçlara göre öğretmenlerin eğitim durumlarına göre tükenmişlik alt boyutlarından “Kişisel başarı” alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edildi($t=-5,404$; $p<0.05$). Duygusal tükenme ve Duyarsızlaşma alt boyutlarında istatistiksel bakımdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.22: Katılımcıların Görev Yeri Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Görev Yeri	N	\bar{X}	Ss	F	p
Duygusal Tükenme	İl Merkezi	31	1,78	1,05	1,359	,259
	İlçe Merkezi	68	1,67	,78		
	Kasaba	5	1,42	,51		
	Köy	11	1,20	,88		
Duyarsızlaşma	İl Merkezi	31	,89	,84	,286	,836
	İlçe Merkezi	68	,81	,71		
	Kasaba	5	,60	,60		
	Köy	11	,70	1,06		
Kişisel Başarı	İl Merkezi	31	,63	,60	,919	,434
	İlçe Merkezi	68	,44	,51		
	Kasaba	5	,72	,70		
	Köy	11	,51	,58		

Görev yerlerine göre katılımcıların tükenmişlik düzeyleri arasındaki farklılığın mevcudiyetini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Test sonuçlarına göre öğretmenlerin çalıştıkları yere göre tükenmişlik alt boyutlarından “Duygusal tükenme”, “Duyarsızlaşma” ve “Kişisel başarı” alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.23: Katılımcıların Okul Türü Değişkenine Göre T- Testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Okul Türü	N	\bar{X}	Ss	t	p
Duygusal Tükenme	Ortaokul	61	1,125	,82	-3,780	,150
	Lise	54	2,09	,70		
Duyarsızlaşma	Ortaokul	61	,64	,68	-2,460	,184
	Lise	54	1,00	,84		
Kişisel Başarı	Ortaokul	61	,45	,60	-1,234	,823
	Lise	54	,58	,56		

Görev yaptıkları okul türlerine göre katılımcıların tükenmişlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak farklılığın mevcudiyetini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde T-Testi testi yapıldı.

Test sonuçları öğretmenlerin hizmet yaptıkları birimin türlerine göre tükenmişlik seviyeleri arasından Kişisel Başarı, Duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt boyutlarında istatistiksel bakımdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$)

Tablo 4.24 Katılımcıların Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Hizmet Yılı	N	\bar{X}	Ss	F	p
Duygusal Tükenme	1-3 Yıl	15	1,87	,86	,959	,457
	4-6 Yıl	20	1,39	,76		
	7-9 Yıl	22	1,63	,99		
	10-12 Yıl	11	1,74	,63		
	13-15 Yıl	14	2,00	,97		
	16-18 Yıl	12	1,84	,97		
	19 Yıl ve Üzeri	21	1,56	,81		
Duyarsızlaşma	1-3 Yıl	15	1,14	,88	,827	,551
	4-6 Yıl	20	,86	,93		
	7-9 Yıl	22	,80	,93		
	10-12 Yıl	11	,85	,69		
	13-15 Yıl	14	,62	,51		
	16-18 Yıl	12	,55	,56		
	19 Yıl ve Üzeri	21	,80	,65		
Kişisel Başarı	1-3 Yıl	15	,72	,85	,925	,480
	4-6 Yıl	20	,58	,49		
	7-9 Yıl	22	,49	,72		
	10-12 Yıl	11	,64	,58		
	13-15 Yıl	14	,26	,42		
	16-18 Yıl	12	,43	,58		
	19 Yıl ve Üzeri	21	,47	,56		

Katılımcıların mesleki görev sürelerine göre tükenmişlik düzeylerindeki istatistiksel farklılığın belirlenmesi için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlarına öğretmenlerin görev yaptıkları yere göre tükenmişlik alt boyutlarından “Duygusal tükenme”, “Duyarsızlaşma” ve “Kişisel başarı” alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.25: Çalışmaya katılanların Ders Saati Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Ders Saati	N	\bar{X}	Ss	F	p
Duygusal Tükenme	15-20	43	1,64	,97	,012	,988
	21-29	53	1,64	,83		
	30 Saat ve Üzeri	19	1,67	,74		
Duyarsızlaşma	15-20	43	,90	,96	,723	,488
	21-29	53	,79	,65		
	30 Saat ve Üzeri	19	,65	,62		
Kişisel Başarı	15-20	43	,74	,71	1,549	,065
	21-29	53	,36	,39		
	30 Saat ve Üzeri	19	,42	,58		

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin haftalık ders sürelerine ilişkin tükenmişlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak farklılığın tespitini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Test sonuçlarına göre çalışmaya iştirak eden öğretmenlerin haftalık ders sürelerine göre tükenmişlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmedi($p>0.05$).

Tablo 4.26: Katılımcıların Sınıflarındaki Öğrenci Sayılarına Göre Anova Testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Öğrenci Sayısı	N	\bar{X}	Ss	F	p	Post Hoc
Duygusal Tükenme	20 ve Daha Az ¹	33	1,50	,83	3,064	,034*	2-3
	21-30 ²	65	1,66	,91			
	31-40 ³	17	1,88	,78			
Duyarsızlaşma	20 ve Daha Az	33	,61	,66	1,908	,153	
	21-30	65	,85	,82			
	31-40	17	1,04	,74			
Kişisel Başarı	20 ve Daha Az	33	,67	,67	1,616	,203	
	21-30	65	,45	,55			
	31-40	17	,44	,50			

Katılımcıların sınıflarındaki öğrenci mevcuduna bakarak tükenmişlik düzeyleri arasında önemli istatistiksel olarak farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlara göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenci mevcuduna göre tükenmişlik düzeyleri durumundan “duygusal tükenme” alt boyutunda anlamlı farklılık görüldü ($F_2=3,064$; $p<0.05$). Bu farklılığın hangi seçeneklerden kaynaklandığını tespit etmek için yapılan Tukey testi sonucunda istatistiksel olarak farklılıkların 21-30 arası öğrencisi olan öğretmenlerle 31-40 arasında öğrencisi olan öğretmenler arasında görülmüştür. Test sonuçlarında duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 27: Katılımcıların Buldukları Sosyal Çevreden Memnun Olmalarına Göre Anova Sonuçları.

Alt Boyutlar	Sosyal Çevre	N	\bar{X}	Ss	F	P	Post Hoc
Duygusal Tükenme	Evet ¹	69	2,64	,90	2,801	,045*	1-2
	Bazen ²	34	2,56	,82			
	Hayır ³	12	2,93	,81			
Duyarsızlaşma	Evet	69	,78	,71	1,572	,212	
	Bazen	34	,73	,65			
	Hayır	12	1,18	,30			
Kişisel Başarı	Evet	69	,49	,55	,216	,806	
	Bazen	34	,53	,63			
	Hayır	12	,60	,58			

Katılımcıların buldukları sosyal çevreye bakarak tükenmişlik düzeyleri arasında önemli istatistiksel olarak farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Test sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin buldukları sosyal çevreye bakarak tükenmişlik düzeyleri açısından “duygusal tükenme” alt boyutunda anlamlı farklılık belirlendi ($F_2 =2,801$; $p<0.05$). Bu farklılığın hangi seçeneklerden kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan Tukey testi sonucunda istatistiksel bakımdan farklılıkların “evet” diyen öğretmenlerle “bazen” cevabını veren öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar belirlenmiştir.

Test sonuçlarında duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 28: Katılımcıların Okul Yönetiminden Aldıkları Desteğe Göre Anova Sonuçları.

Alt Boyutlar Desteği	Okul	N	\bar{X}	Ss	F	p	Post Hoc
Duygusal Tükenme	Evet ¹	60	1,61	,87	3,132	,043*	1-2
	Bazen ²	43	1,70	,89			
	Hayır ³	12	1,63	,82			
Duyarsızlaşma	Evet	60	,79	,70	,78	,925	
	Bazen	43	,85	,87			
	Hayır	12	,80	,83			
Kişisel Başarı	Evet	60	,53	,57	,157	,855	
	Bazen	43	,52	,63			
	Hayır	12	,42	,52			

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul yönetiminden aldıkları desteğe göre tükenmişlik düzeyleri arasında önemli istatistiksel olarak farklılığın mevcudiyetini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlar katılımcıların okul yönetiminden aldıkları destek bakımından tükenmişlik düzeyleri açısından “duygusal tükenme” alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edildi ($F_2 = 3,132$; $p < 0.05$). Bu farklılığın hangi seçeneklerden kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan Tukey testi sonucunda istatistiksel olarak farklılıkların “evet” diyen öğretmenlerle “bazen” cevabını veren öğretmenler arasında istatistiksel bakımdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Test sonuçlarında duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 29: Katılımcıların Mesleği Bırakma Düşüncelerine Göre Anova Sonuçları.

Alt Boyutlar	Meslek	N	\bar{X}	Ss	F	p
Duygusal Tükenme	Evet	11	1,73	,95	,101	,904
	Bazen	22	1,68	,74		
	Hayır	82	1,62	,90		
Duyarsızlaşma	Evet ¹	11	1,01	1,12	,422	,657
	Bazen ²	22	,77	,73		
	Hayır ³	82	,79	,74		
Kişisel Başarı	Evet	11	84	,57	1,978	,143
	Bazen	22	,52	,45		
	Hayır	82	,46	,47		

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleğinden ayrılıp farklı bir işe başlamayı düşünmelerine ilişkin tükenmişlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Test sonuçları beden eğitimi öğretmenlerinin görevinden ayrılıp farklı bir işe başlamayı düşünmelerine ilişkin tükenmişlik ölçeğinin “duygusal tükenme” ve “duyarsızlaşma ve “Kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 30: Katılımcıların Meslek Memnuniyetlerine Göre T-testi Sonuçları.

Alt Boyutlar	Memnun	N	\bar{X}	Ss	t	p
Duygusal Tükenme	Evet	108	1,63	,87	-,648	,800
	Hayır	7	1,85	,92		
Duyarsızlaşma	Evet	108	,79	,74	-1,852	,045*
	Hayır	7	1,11	1,25		
Kişisel Başarı	Evet	108	,50	,57	-,587	,293
	Hayır	7	,64	77		

Katılımcıların mesleklerinden memnuniyet düzeylerine göre öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri arasında anlamlı farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde T-testi yapıldı.

Test sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerinden memnun olma durumlarına göre tükenmişlik alt boyutlarından “Duyarsızlaşma” alt boyutunda anlamlı farklılık belirlendi ($t=-1,852$; $p<0.05$). Duygusal tükenme ve Kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Genel olarak, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerinden memnun oldukları ve yaptıkları işi yapmaya devam etmek istedikleri görülmektedir.

Öğretmenlerin bir kısmının okul yönetiminden istedikleri katkıyı alamadıkları söylenebilir.

Öğrenci sayıları düşük olan öğretmenlerin mesleki tükenmişlikler yorgunlukları ile doğru orantılı olarak daha düşük olduğu söylenebilir.

BÖLÜM 5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma Tokat ilinde görev yapan 115 beden eğitimi ve spor öğretmeninin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel ve mesleki değişkenlere göre farklılık olup olmadığını araştırmak üzere yapılmıştır. Bu kısımda, bu amaç çerçevesinde elde edilen bulgular literatür çalışmalar ışığında tartışılmıştır.

Cinsiyete göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin farklılığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde T-testi uygulanmıştır.

Test sonucuna bakarak erkek (N=94) ve bayanların (N=21) tükenmişlik alt boyutlarından “Duygusal tükenme”, “Duyarsızlaşma” ve “Kişisel başarı” alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır ($p>0.05$).

Dincerol (2013) öğretmenler üzerine yaptığı çalışmada bu çalışmayı destekler nitelikte tüm alt boyutlar için anlamlı farklılık bulamamışlardır.

Vurgun (2006), Gencay (2007), Gezer (2008), Kale (2007), Kelgökmen (2007) Kurtlar (2009), Yılmaz (2013). Beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine yaptıkları araştırmalarda bu çalışmaya paralel olarak öğretmenlerinin “duyarsızlaşma” duygusal tükenme ve kişisel başarı boyutlarında cinsiyete göre farklılık bulamamışlardır. Bu çalışmanın aksine Özkan (2007), Niğde şehrinde çalışan beden eğitimi ve spor öğretmeni ile olan çalışmasında, “Duyarsızlaşma” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulmuşlardır. Bu farklılığında erkekler lehine olduğu görülmektedir. Yine Fejgin (1995), beden eğitimi ve spor öğretmenleri hakkındaki araştırmasında; erkek katılımcıların kadın katılımcılara kıyasla daha çok tükenmişlik düzeyinde olduklarını göstermiştir. Bununla birlikte Brudnik (2004), Polonya'nın Cracow ve Wieliczka illerinde çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin “duygusal tükenme” alt boyutunda cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılığında kadınlar lehine olduğu görülmektedir. İde (2008), engelli okullarda görev yapan erkek beden eğitimi

öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmada ise kadın ve erkek öğretmenlerin tükenmişlik açısından farklılıklarının olduğu tezini ortaya koymuştur.

Yaşa bağlı olarak katılımcıların tükenmişlik düzeylerindeki farklılığın mevcudiyetini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi uygulanmıştır.

Test sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaşlarına göre tükenmişlik alt boyutları incelendiğinde Duygusal Tükenme, Duyarsızlaşma ve Kişisel Başarı alt boyutları için anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Cihan (2011) yapmış olduğu çalışmasında “kişisel başarı” alt boyutunda, 40 yaş ve daha fazlası olan katılımcıların, 40 yaş ve altı olan katılımcılara göre daha ileri seviyede tükenmişlik içinde bulduklarını, “duyarsızlaşma” ve “duygusal tükenme” alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir.

Bu çalışmayı destekler nitelikte Kurtlar (2009), yaptığı çalışmada; yaşa göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin her üç alt ölçek açısından da tükenmişlik düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Medeni duruma göre katılımcıların tükenmişlik seviyeleri arasındaki anlamlı farklılığın mevcut durumunu belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde T-testi yapıldı.

Bu sonuçlar katılımcıların medeni hallerine bakarak tükenmişlik alt boyutlarından “Duyarsızlaşma” alt boyutunda anlamlı farklılık belirlendi ($t=1,052$; $p<0.05$). Duygusal tükenme ve Kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$). Duyarsızlaşma alt boyutunda çıkan bu farklılığın kadınlar lehine olması kadın öğretmenlerin daha hassas yapıda olmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Polatçı (2007) akademik personel üzerindeki araştırmasında medeni hal değişkenine göre anlamlı duyarsızlaşma alt boyutunda anlamlı farklılık tespit etmiştir. Kurtlar (2009) yılında yaptığı çalışmada, medeni durum değişkenine göre, “duyarsızlaşma” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar bu çalışmayı destekler niteliktedir.

Bu çalışmanın aksine, Tümkaya (1996), Mumcu (2014), Yılmaz (2013), Ayvaz (2015) öğretmenler üzerinde yaptıkları çalışmalarda, medeni durum değişkenine göre duygusal tükenme ve kişisel başarı alt boyutlarında anlamlı farklılık bulamamıştır.

Eğitim durumuna göre beden eğitimi ve spor retmenlerinin tükenmişlik düzeyleri bakımında anlamlı fark mevcudiyetini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde T-testi yapıldı.

Bu sonuçlar beden eğitimi ve spor retmenlerinin eğitim düzeyleri bakımından tükenmişlik alt boyutlarından “Kişisel Başarı” alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edildi ($t=2,377$; $p<0.05$). Bu farklılığın lisansüstü yapan üretmenler lehine olduğu görülmektedir. Eğitim arttıa kişisel başarıda artacaktır savı bu çalışmayla da desteklenmiş olmaktadır. Duygusal tükenme ve Duyarsızlaşma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenememiştir ($p>0.05$).

Yapılan çalışmalara bakıldığında bu çalışmanın aksine diğer çalışmalar eğitim durumu değişkenine göre Kişisel başarı alt boyutu için istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulamamıştır. Yılmaz (2013), Cihan, (2011), Kale (2007) alışmalar bu savı destekler niteliktedir.

Bu çalışmada çıkan farklılığın, yapılan çalışmanın özgünlüğüne atıfta bulunabilecek bir sonuç olduğu görülmektedir.

Görev yerlerine göre beden eğitimi ve spor retmenlerinin tükenmişlik düzeyleri bakımından farklılığın mevcut olup olmadığını belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi uygulandı.

Test sonuçlarında katılımcıların görev yaptıkları yere göre tükenmişlik alt boyutlarından “Duygusal tükenme”, “Duyarsızlaşma” ve “Kişisel başarı” alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır

Kale (2007), beden eğitimi ve spor retmenlerinin çalıştıkları yer ile ilgili yaptığı çalışmada bu çalışmayı destekler nitelikte ölçeğin tüm alt boyutlarında hiçbir farklılık bulamamıştır.

Bu çalışmanın aksine alışkan (2018) yılında üretmenler üzerine yaptığı çalışmada ölçeğin alt boyutlarından duyarsızlaşma alt boyutu için istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Yine Tuna (2010) yaptığı çalışmada duygusal tükenme alt boyutu için istatistiksel bakımdan anlamlı farklılık bulmuşlardır.

Görev yaptıkları okul çeşidi bakımından beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlar beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görev yaptıkları okul çeşidine göre tükenmişlik seviyeleri açısından alt boyutlar için anlamlı farklılık bulunamadı ($p>0.05$).

Izgar (2001) yaptığı çalışmada da bu çalışmaya paralel olarak alt boyutlar için istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit etmemiştir.

Yılmaz (2013) yılında yaptığı çalışmada bu çalışmaya paralel olarak duyarsızlaşma ve duygusal tükenme alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmemiştir.

Çalışkan (2018) yaptığı çalışmada bu çalışmayı destekler nitelikte olup alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmemiştir.

Tümkaya (1996) yaptığı çalışmada lisede görev yapan öğretmenlerin diğer okullarda görev yapan öğretmenlere nispetle daha fazla tükenmişlik yaşadıkları görülmüştür. Bu farklılığında lisede okuyan öğrencilerin yaşlarının daha büyük olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki çalışma süreleri bakımından tükenmişlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak farklılığın mevcudiyetini belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlar öğretmenlerin görev yaptıkları yere göre tükenmişlik alt boyutlarından “Duygusal tükenme”, “Duyarsızlaşma” ve “Kişisel başarı” alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Kale (2007), Gençay (2007) ve Vurgun (2006) yaptıkları çalışmalarda bu çalışmaya paralel olarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin duygusal tükenme, duyarsızlaşma, kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulamamışlardır.

Bu çalışmanın aksine Kelgökmen ve ark (2007) yaptıkları çalışmada 1-10 yıl arasında görev yapan öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin yüksek olduğunu ve istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir. Kurtlar (2009) yaptığı çalışmada da öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri için istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Tuna (2010) çalışmasında bu çalışmanın tersi sonuçlara ulaşmış ve alt boyutlar için anlamlı farklılık bulmuşlardır.

Katılımcıların haftalık ders süreleri bakımından tükenmişlik düzeyleri bağlamında istatistiksel olarak farklılık var mı yok mu belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlar beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin haftalık ders sürelerine ilişkin tükenmişlik düzeyleri bağlamında istatistiksel bakımından anlamlı farklılık belirlenmedi ($p>0.05$).

Haftalık ders saatlerinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamaması görev yaptıkları ile göre gerekli sayıda beden eğitimi öğretmenin olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Çalışkan (2018) yaptığı çalışmada bizim çalışmamızı destekler nitelikte olup haftalık ders saati değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edememiştir. Yine Mumcu (2014) , Girgin (2009) ve Yılmaz (2013) yaptıkları çalışmalarda bizim çalışmamıza paralel olarak alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edememişlerdir.

Bizim çalışmamızın aksine Cihan (2011) yaptığı çalışmada 21 saat ve ders üzeri derse giren öğretmenlerin kişisel başarı alt boyutun istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmişlerdir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenci sayılarına göre tükenmişlik düzeyleri arasında önemli istatistiksel olarak fark olup olmadığını tespit etmek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi uygulandı.

Bu sonuçlar katılımcıların öğrenci mevcudu bakımından tükenmişlik düzeyleri bağlamında “duygusal tükenme” alt boyutunda anlamlı farklılık belirlendi ($F_2=3,143$; $p<0.05$). Bu farklılığın hangi seçeneklerden kaynaklandığını tespit etmek için yapılan Tukey testi sonucunda istatistiksel olarak farklılıkların 21-30 ve 31-40 arasında öğrencileri olan öğretmenler arasında olduğu görülmektedir. Öğrenci sayılarındaki değişkenlikten kaynaklı olarak ortaya çıktığı düşünülen farklılıkların sadece duygusal tükenme alt boyutunda ortaya çıktığı görülmektedir. Diğer alt boyutlarda ortaya çıkmamasının nedeni ise eskiye nispetle sınıfların daha fazla eğitime uygun olacak şekilde öğrenci sayılarını ayarlamaları olarak düşünülmektedir.

Test sonuçlarında duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Gündüz (2004) ve Çalışkan (2018) yaptıkları çalışmalarda bizim çalışmamızı destekler nitelikte olup duygusal tükenme alt boyutu için istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlemişlerdir.

Öğrenci sayısı 41 ve üzeri olan öğretmenlerde duygusal tükenmenin fazla olmasının nedeni olarak yıl boyunca fazla sayıda öğrenci ile meşgul olmak zamanla yıpranmaya neden olduğu düşünülmektedir.

Kırılmaz ve ark. (2003) yaptığı çalışmada bu çalışmanın aksine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulamamışlardır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin buldukları sosyal çevre bakımından tükenmişlik düzeyleri bakımından önemli istatistiksel olarak farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlar katılımcıların buldukları sosyal çevreye bakımından tükenmişlik düzeyleri açısından “duygusal tükenme” alt boyutunda anlamlı değişiklik tespit edildi ($F_2 =6,787$; $p<0.05$). Bu farklılığın hangi seçeneklerden kaynaklandığını saptamak üzere yapılan Tukey testi sonucunda istatistiksel olarak farklılıkların “evet” diyen öğretmenlerle “bazen” cevabını veren öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır.

Test sonuçlarında duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Öğretmenlerin buldukları sosyal çevreden genel olarak memnun olmaları sadece bir alt boyutta anlamlı farklılığın çıkmasına neden olmuştur. Öğretmenlerin il merkezi ya da ilçe merkezi olsun okuldan arta kalan zamanlarda antrenörlük ya da hakemlik yapmaları genel olarak yaşadıkları sosyal çevreden memnun olmamalarını sağlamaktadır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul yönetiminden aldıkları desteğe göre tükenmişlik seviyeleri bağlamında önemli istatistiksel olarak farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Bu sonuçlar beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul yönetiminden aldıkları destek bakımından tükenmişlik düzeyleri bakımından “duygusal tükenme” alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edildi ($F_2 =4,569$; $p<0.05$). Bu farklılığın hangi seçeneklerden

kaynaklandığını saptamak üzere yapılan Tukey testi sonucunda istatistiksel olarak farklılıkların “evet” diyen öğretmenlerle “bazen” cevabını veren öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır.

Test sonuçlarında duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Beden eğitimi ve spor gibi derslerde okul yönetiminden yeterli destek almak çok önemlidir. Malzeme ve yer temini gibi etmenler okul yönetiminin öğretmenlere sunması gereken etmenlerdir. Bunlar sağlanmadığı zaman verimli ders işlemek mümkün değildir. Duygusal tükenme alt boyutunda anlamlı farklılığın çıkmış olmasını bu gibi etkenlere bağlı olarak geliştiği söylenebilir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görevinden ayrılıp farklı meslek hayatına atılmayı düşünmeleri bakımından tükenmişlik düzeyleri arasında istatistiksel bakımdan farklılığı belirlemek üzere $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde Anova testi yapıldı.

Duygusal tükenme, Duyarsızlaşma ve Kişisel başarı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Bu çalışmanın aksine nitelikte Şahin’in (2008) beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmada mesleki tükenmişlik alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Yine Çalışkan (2018) beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine yaptığı tezde bu çalışmaya paralel olmayarak anlamlı farklılık belirlemiştir.

Sonuç olarak; çalışmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu erkek öğretmenlerden oluşmakta ve yaşları 37-47 arasında yoğunlaşmaktadır. Kalıtımcıların büyük çoğunluğu bekâr ve lisans mezunu olmaları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin genç kitleden oluştuğunu gösterdiği söylenebilir.

Çoğunlukla il merkezinde görev yapan kalıtımcıların, okul dağılımları ortaokul ve lise olarak sınıflandırılabilir. Çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin spor derslerinin yeterliliği konusunda büyük çoğunluk yeterli görmemektedir. Beden eğitimi ve spor dersinin işlenmesinde ve verimli geçmesinde çok önemli rolü olan araç-gereç temini açısından öğretmenlerin büyük çoğunluğu ellerindeki imkânların yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenlerin neredeyse tamamının yaptıkları işten memnun oldukları gözükmektedir. Başka iş yapma seçeneğine verdikleri cevaplar da bu savı destekler niteliktedir.

Maslach tükenmişlik ölçeği ile yapılan çalışmada, cinsiyet ve yaş değişkeni açısından ölçeğin alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Medeni durum değişkenine göre ölçeğin duyarsızlaşma, alt boyutu için anlamlı farklılık bulunurken duygusal tükenme ve kişisel başarı alt boyutu için anlamlı farklılık bulunamamıştır. Mesleki çalışma saatleri açısından da anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

5.1. Öneriler

- Tokat ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelendiği bu çalışmada farklı çalışmalara kaynak olabilecek öneriler şu şekilde sıralanabilir;
- Tokat ilinde yaptığımız bu çalışma farklı illerde de yapılarak, diğer illerdeki beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile karşılaştırılarak bir rapor hazırlanabilir.
- Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile yapılan bu çalışmanın yanında diğer branşlardaki öğretmenler üzerinde de yapılabilir. Çıkan sonuçlar ile bu çalışma arasında ilişkiye bakılarak raporlama yapılabilir.
- MEB kapsamında bir analiz ekibi kurularak, çalışmaların incelenmesi sonucunda beden eğitimi ve spor öğretmenlerini ve diğer öğretmenleri mesleki tükenmişliğe iten sebepler tespit edilerek, bu tükenmişliğin giderilmesi için Bakanlık bünyesinde çalışmalara kaynak olabilir.

KAYNAKLAR

- Ahola, K., Honkonen, T., Virtanen, M., Aromaa, A., Lonnqvist, J. (2008). Burnout in relation to age in the adult working population. *J Occup Health*; 50(4):362-365.
- Aracı, H. (2000). Okullarda Beden Eğitimi, Bağırhan Yayinevi, Ankara.
- Aydın, M. (1994). Eğitim Yönetimi, Hatipoğlu Yayinevi, Ankara.
- Ayvaz, U. (2015). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Bazı Değişkenlikler Açısından İncelenmesi (İstanbul İli Kadıköy ve Ataşehir ilçeleri Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Balcı, B. (2004). *Milli Eğitime Bağlı Meslek Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin İş Tatmini*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Baykoçak, C. (2002). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Tükenmişlik Düzeyleri (Bursa İli Uygulaması)*, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Betoret, F.D. (2006). Stressors, self-efficacy, Coping Resources, and Burnout among Secondary School Teachers in Spain. *Educational Psychology*, 26 (4), 519-539.
- Brudnik M. (2004). Burnout in Physical Training Teachers A Macro-Path of Professional Burnout. *ACTA Universitatis Palackianae Olomucensis Gymnica*; 34 (2) : 7-17.
- Celkan, H. Y. (1993). Eğitim Sosyolojisi, Atatürk Üniversitesi Yayın No 64, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Yayın No 4, Ders Kitapları Serisi No 4, Erzurum.
- Cihan, B.B. (2011). *Farklı İllerde Çalışan İlköğretim Okullarında Görevli Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi ve Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Cordes, C. L. ve T. W. Dougherty. (1993). "A Review and an Integration of Research on Job Burnout", *The Academy of Management Review*, 18(4), Global, 621-656.
- Cordes, C. L., T. W. Dougherty ve M. Blum. (1997), "Patterns of Burnout Among Managers and Professionals: A Comparison of Models", *Journal of Organizational Behaviour*, 18(6): 685-701.

- Çalgın, E.R. (2003). *Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarının Değerlendirilmesi ve Mesleki Sorunlarının Tespiti*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Niğde.
- Çalışkan, O. (2018). *İl Merkezlerinde Ve Taşrada Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Karşılaştırılması (Nevşehir – Kırşehir İli Örneği)*. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Kütahya.
- Çam, O. (1993). Tükenmişlik Envanterinin Geçerlik ve Güvenirliğinin Araştırılması. *7.Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları El Kitabı*. Psikologlar Derneği Yayınları. Ankara.
- Çelikkaya, H. (1998). *Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi (Pedagojik Formasyon Amaçlı)*, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Demerouti, E., A. B. Bakker, F. Nachreiner ve W. B. Schaufeli (2000), “A Model of Burnout and Life Satisfaction Amongst Nurses”, *Journal of Advanced Nursing*, 32(2): 454-464.
- Dincerol, C. (2013). *Tükenmişlik Sendromunun Mesleki Tükenmişlik Ve İş Tükenmişliği Açısından İncelenmesi: Öğretmenler Üzerinde Bir Uygulama*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Dönmezer, İ. (1992). *Eğitim Psikolojisi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir.
- Embriaco N, Azoulay E, Barrau K, Kentish N, Pochard F, Loundou A, et al. (2007) High level of and burnout in intensivists: Prevalence and associated factors. *Am. J. Respir. Crit. Care Med.*; 686–692.
- Ergin, C. (1992). Doktor ve Hemşirelerde Tükenmişlik ve Maslach Tükenmişlik Ölçeğinin Uyarlanması, VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayını, s.143-154.
- Fawzy FI, Fawzy NW, Pasnau RO. (1991). Burnout in the health professionals. Ed: Judd FK, Burrows GD, Lipsitt DR. *Handbook of studies on general hospital psychiatry*. p.119-130, Amsterdam.
- Fejgin, N., Ephraty, N., BenSira, D. (1995) Work Environment and Burnout of Physical Education Teachers. *Journal of Teaching in Physical Education*. 1995; 15(1): 64-78.
- Freudenberger, H. J. (1974), “Staff Burnout”, *Journal of Social Issues*, 30: 159-165.
- Gençay, Ö.A. (2007). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişliklerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*; 15(2): 765-780.

- Gezer, E. (2008). *Stres Veren Yaşam Olaylarının, Öğretim Elemanlarının, Depresyon ve Tükenmişlik Düzeylerine Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Girgin, G. (2009). Öğretmenlerde tükenmişliğe etki eden faktörlerin araştırılması. Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir. 2010, 9 (32), *ASOS (Elektronik Dergi)*.
- Greenglass, E.R ve Burke, R.J. (2000). Hospital downsizing, individual resources and occupational stressors in nurses. *Anxiety, Stress and Coping*; 13(4):371-390.
- Greenglass, E.R ve Julkunen, J. (1991). Cook-Medley hostility, anger, and the type A behavior pattern in Finland. *Psychol Rep*; 68(3):1059-1066.
- Greenglass, E.R. ve Burke, R.J. (1988). Work and family precursors of burnout in teachers: sex differences. *Sex Roles*; 18(3):215-229.
- Gündüz, B. (2004). *Öğretmenlerde Tükenmişliğin Akılcı Olmayan İnançlar ve Bazı Mesleki Değişkenlere Göre Yordanması*. Yüksek lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Izgar, H. (2000). *Okul Yöneticilerinin Tükenmişlik Düzeyleri (Burnout) Nedenleri ve Bazı Etkin Faktörlere Göre İncelenmesi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- İde, O. (2008). *Engelli Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma (Akdeniz Bölgesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Sakarya.
- İnal, A.N. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara. *Journal of Occupational Behavior*, 2: 99-113.
- Kale, F. (2007). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumu ve Tükenmişlik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi. Niğde.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kelgökmen, A.H., Saçlı, F., Demirhan, G. (2007). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Saptanması ve Karşılaştırılması. 5. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu* 2-3 Kasım Adana.
- Kırılmaz, A.Y., Çelen, Ü., Sarp, N. (2003). İlköğretimde Çalışan Bir Öğretmen Grubunda Tükenmişlik Durumu Araştırması, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, İlköğretim-Online 2-9 (<http://www.ilkogretim-online.org>.)
- Koçak, E. (2002). *Erzurum İlinde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyum Düzeylerinin İncelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.

- Kurtlar, C. (2009), *Engelli Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma (Marmara Bölgesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Sakarya.
- Lee, R. T. ve B. E. Ashford (1996). "A Further Examination of Managerial Burnout: Toward an Integrated Model". *Journal of Organizational Behavior*, 14: 3-20.
- Leiter, M. (1991). Coping patterns as predictors of burnout: The functional of control and escapist coping patterns. *Journal of Organizational Behavior*; 12(2):123-144.
- Lindblom, K.M., Linton. S.J., Fedeli. C., Bryngelsson. I.L. (2006). Burnout in the working population: relation to psychosocial work factors. *Int J Behav Med*; 13(1):51- 59.
- Maslach, C. ve Zimbardo, P.G. (2003). Burnout: the cost of caring. p.103-124, Cambridge.
- Maslach, C. (1978). The Client Role in Staff Burn-out, *Journal of Social Issues*. ;34(4): 111-124.
- Maslach, C. ve J. Goldberg (1998). "Prevention of Burnout: New Perspectives", *Applied & Preventive Psychology*, 7: 63-74.
- Maslach, C. ve S. E. Jackson (1981), "The Measurement of Experienced Burnout".
- Maslach, C., Jackson, S.E., Leiter, M.P. (1996). *The Maslach Burnout Inventory: Manual*, Consulting Psychologists Press. Palo Alto.
- Maslach. C., Schaufeli. W., Leiter. M.P. (2001). Job burnout. *Annu Rev Psychol*; 52: 397-422.
- Mumcu, L. (2014). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumu Ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Trabzon.
- Özkan, H. (1999). *Türkiye de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirmek İçin Bir Model*. Yayınlanmamış, Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir.
- Özkan, Ş.Y. (2007). *Niğde İlinde Görevli Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi. Niğde.
- Piaget, J. (1993). *Eğitim Nereye Gidiyor?* Çev., A.Kadir Aslan ve İbrahim Dönmezer, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Yayın No 69, İzmir.
- Pines A, Aronson E, Kafry D. (1981). *Burnout: From medium to personal growth*. The Free Press New York.

Polatçı, S. (2007). *Tükenmişlik Sendromu Ve Tükenmişlik Sendromuna Etki Eden Faktörler (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Akademik K Personeli Üzerine Bir Analiz)*. İşletme Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Seçer, İ. (2013). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

EKLER

EK-1:Kişisel Bilgi Formu

Değerli öğretmen Arkadaşım,

Bu ankette, ” Tokat ilinde yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi” hakkında bir çalışmada kullanmak için fikirleriniz araştırmamız için önemlidir. Sorulanları hassasiyetle cevaplamanız çalışmaya pozitif destekte bulunacak ve çalışmanın güvenilirliğini de pozitif yönde etkileyecektir. Verdiğiniz bilgiler yalnız bilimsel çalışma için kullanılacaktır. Sizin düşüncelerinizi yansıtan her soru için lütfen cevaplardaki parantez içine (X) şeklini yapınız ve işaretlenmemiş soru kalmamasına dikkat ediniz.

Destekleriniz için şükranlarımı sunarım.

İdris ODABAŞ /SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

1) Cinsiyetiniz:

Erkek () Kadın ()

2)Yaşınız:

20-26 () 27-33 () 33-40 () 41-47 () 48 ve üstü ()

3) Medeni durumunuz:

Evli () Bekâr () Boşanmış ()

4) Eğitim durumunuz:

Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()

5) Görev yeriniz:

İl merkezi () İlçe merkezi () Kasaba () Köy ()

6)Çalıştığınız Okul Türü:

İlkokul() Ortaokul () Lise () Özel Eğitim ()

7)Mesleki hizmet yılınız:

1-3yıl () 4-6 yıl () 7-9 yıl () 10-12yıl () 13-15 yıl () 16-18 yıl () 19 yıl ve üstü()

8)İl Merkezinde çalıştıysanız Mesleki Hizmet yılınız:

Çalışmadım() 1-3 yıl () 4-6yıl () 7-9yıl () 10-12 yıl () 13-15 yıl () 16-18 yıl () 19yıl ve üstü ()

9) Taşrada Çalıştıysanız Mesleki Hizmet yılınız:

Çalışmadım () 1-3 yıl () 4-6yıl () 7-9 yıl ()10-12yıl () 13-15yıl ()16-18 yıl () 19yıl ve üstü ()

10) Mesleki deneyiminiz:

Stajyer Öğretmen () Öğretmen () Uzman Öğretmen ()Başöğretmen ()

11) Haftada kaç saat derse giriyorsunuz:

15-20 saat () 21-29 saat()30 saat ve üstü()

12) Beden Eğitimi ders saatleri yeterli mi?

Hiç Yeterli Değil () Az Yeterli () Kısmen Yeterli () Tamamen Yeterli ()

13) Sınıfınızda bulunan ortalama öğrenci sayısı?

20 ve daha az () 21-30 arası () 31-40 arası () 41-50 arası ()

14) Öğretmenlik mesleğinin gelirini yeterli buluyor musunuz?

Hiç Yeterli Değil () Yetersiz() Kısmen Yeterli() Yeterli()

15)Okulunuz spor tesisi ve malzeme açısından yeterli mi?

Hiç Yeterli Değil () Kısmen Yeterli () Yeterli ()

16)Mesleğinizi severek ve isteyerek mi seçtiniz?

Evet () Hayır ()

17)Bulduğunuz Sosyal Çevreden Memnun musunuz?

Evet () Bazen ()Hayır ()

18) Okul yönetiminden yeterli desteği alıyor musunuz?

Evet () Bazen ()Hayır ()

19)Mesleğini bırakıp başka bir iş yapmayı düşündünüz mü?

Evet () Bazen () Hayır ()

20) Genel olarak Mesleğinizden Memnun musunuz?

Evet () Hayır ()

EK-2: Maslach Tükenmişlik Envanteri Eğitimci Formu

Kıymetli Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Meslektaşım;

Ankette, bireylerin ruh hallerini dile getirirken söyledikleri bazı cümleler vardır. Lütfen bütün cümleleri hassasiyetle inceleyerek ne kadar aralıklarla hissettiğinizi size uygun kutucuğa tik işareti yaparak belirtiniz.

Destekleriniz için şükranlarımı sunarım.

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM
ENSTİTÜSÜ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans
Öğrencisi İDRİS ODABAŞ

		Hiçbir Zaman 0	Çok Nadir 1	Bazen 2	Çoğu zaman 3	Her zaman 4
1	İşimden soğuduğumu hissediyorum					
2	İş dönüşü kendimi ruhen tükenmiş hissediyorum.					
3	Sabah kalktığımda bir gün daha bu işi kaldıramayacağımı hissediyorum					
4	Öğrencilerimin neler hissettiklerini hemen anlarım.					
5	Öğrencilerime sanki insan değilmiş gibi davrandığımı fark ediyorum.					
6	Bütün gün öğrencilerle uğraşmak benim için gerçekten çok yıpratıcı.					
7	Öğrencilerimin sorunlarına en uygun çözüm yollarını bulurum.					
8	İşimin beni tükettiğini hissediyorum					
9	Yaptığım iş sayesinde insanların yaşamına katkıda bulunduğumu					
10	Bu mesleğe başladığımdan beri insanlara karşı sertleştim.					
11	Bu mesleğin beni giderek katılaştırmasından korkuyorum.					
12	Çok şeyler yapabilecek güçteyim					
13	İşimin beni kısıtladığımı hissediyorum					
14	İşimde çok fazla çalıştığımı hissediyorum					

15	Öğrencilerime ne olduğu umurunda değil.					
16	Doğrudan insanlarla çalışmak bende çok fazla strese neden oluyor.					
17	Öğrencilerim ile aramda rahat bir hava yaratırım.					
18	İnsanlarla yakın bir çalışmadan sonra kendimi canlanmış hissediyorum.					
19	Öğretmenlik mesleğinde kayda değer birçok başarı elde ettiğime inanıyorum					
20	Yolun sonuna geldiğimi hissediyorum					
21	İşimde, duygusal sorunlara soğukkanlılıkla yaklaşıyorum					
22	Öğrencilerimin bazı problemlerinden dolayı beni suçladıklarını hissediyorum					

EK-3: GEREKLİ İZİN BELGELERİ

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 27001677-44-E.5044136
Konu : Araştırma İzni

08.03.2019

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi :01/03/2019 tarih ve 786 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen Üniversitenizin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi İdris ODABAŞ'a ait araştırma izni Müdürlüğümüz İnceleme Komisyonu tarafından incelenmiş, söz konusu araştırmanın yapılmasında herhangi bir sakınca olmayacağı kanaatine varılmış olup, konu ile ilgili Valilik Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Murat KÜÇÜKALİ
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek : Valilik Onayı (1 Sayfa)

Adres: GOP Bulvarı 60100 Tokat/Merkez
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: stratejigelistirmc60@meb.gov.tr

Bilgi için: Adnan YÜCE Memur
Tel: 0 (356) 214 10 17
Faks: 0 (356) 214 11 86

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden d0e9-9d17-35a2-95ee-74aa kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 27001677-44-E.4870697
Konu : Araştırma İzni Verilmesi

07/03/2019

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) 09/10/2014 tarihli ve 27001677/600/4437181 sayılı Valilik Makam Onayı.
c) Araştırma İzinleri İnceleme Komisyonunun/03/2019 tarihli tutanağı.
d) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğünün 04/02/2019 tarih ve 786 sayılı yazısı.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nin ilgi (d) talebi gereği Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi İdris ODABAŞ'ın 10 Mart 10 Mayıs 2019 tarihleri arasında Tokat il genelindeki okullarımızda görev yapan Beden Eğitimi öğretmenlerine yönelik "Tokat İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi" ile ilgili ölçek uygulaması konusunda hazırlanmış olduğu bilimsel amaçlı anket çalışmasını uygulamak istemektedir.

Söz konusu bilimsel amaçlı çalışmanın belirtilen tarihlerde ilimiz geneli Beden Eğitimi öğretmenlerine uygulama yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir. Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'unuza arz ederim.

Murat KÜÇÜKALİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
07/03/2019

Mehmet Suphi KÜSBECİ
Vali a.
Vali Yardımcısı

- Ek:
1-Tutanak
2-Anket Formu
3-Anket İzin Dilekçesi
4- Sakarya Üniv. Rektörlüğü yazısı

Adres: GOP Bulvarı 60100 Tokat/Merkez
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: stratejigelistirme60@meb.gov.tr

Bilgi için: Adnan YÜCE Memur
Tel: 0 (356) 214 10 17
Faks: 0 (356) 214 11 86

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden d9b5-f2cb-38b5-aeb2-0f96 kodu ile teyit edilebilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 01/03/2019-E.786

T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 36762342/100/
Konu : Anket Onay İzni

TOKAT İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi **İdris ODABAŞ**'ın, **Doç. Dr. Fikret RAMAZANOĞLU** danışmanlığında hazırladığı "Tokat İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında, öğrencimizin yazımız ekinde gönderilen anket çalışmasını İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda çalışan Beden Eğitimi öğretmenlerine (10 Mart-10 Mayıs 2019 tarihleri arasında) uygulanabilmesi için gerekli iznin verilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Prof.Dr. Zafer TATLI
Müdür Vekili

EK :
Anket Formu

Evrakı Doğrulamak İçin : https://ebys.subu.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?V=BENN4HMKF

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

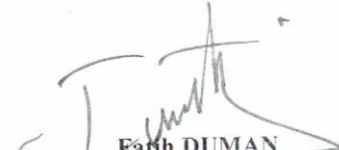
Tokat ili genelinde okullarımızda "Tokat İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamındaki ölçek uygulaması ARASTIRMA KONUSU DEĞERLENDİRİLMESİ TUTANAĞI:

- İlgi : a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 07/03/2012 tarih ve 3616 sayılı yazısı.
b) 09/10/2014 tarih ve -27001677/600/4437181 sayılı Valilik Makam Onayı.

Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi İdris ODABAŞ Doç. Dr. Fikret RAMAZANOĞLU danışmanlığında Tokat il/ilçe merkezindeki Beden Eğitimi öğretmenlerine yönelik "Tokat İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu ölçek uygulaması konusunda hazırlanmış olduğu bilimsel amaçlı anket çalışmasını uygulamasında bir sakınca olmadığı kanaatine varılmış olup, iş bu anket tutanak komisyonumuz tarafından imza altına alınmıştır.03/2019

Murat AĞAR
İl Milli Eğitim Şube
Müdürü

Mustafa KARACA
Plevne Anadolu
Lisesi Müdürü

Faik DUMAN
Halk Eğitim Merkezi ASO
Müdür Yardımcısı

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NE

TOKAT

2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Bahar döneminde öğrencisi olduğum Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programında eğitim görmekteyim. İlgili üniversiteye "Tokat İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez önerimi sundum. Önerim kanul edildi. Çalışmam ile ilgili envanterleri İl Millî Eğitim Müdürlüğünüz ve İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinize bağlı okullarda görevli Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinize uygulamayı düşünüyorum.İlgili envanter ve sonuçları sadece akademik tez çalışmam için uygulanacaktır. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünden aldığım bilimsel çalışma izni ve uygulayacağım envanter ektedir. Anket uygulamasının linkini,ilgili Beden Eğitimi Öğretmenlerine ulaştırılmasını talep ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adres: Gazi Osman Paşa Ortaokulu
Turhal/TOKAT Tel: 05315718386

01/03/2019
İDRİS ODABAŞ

Eklere:

- 1.S.U.B.Üniversitesi 36762362/188 sayılı nolu Bilimsel Çalışma İzni.
- 2.Kişisel Bilgi Formu.
- 3.Maslach Tükenmişlik Envanteri.
- 4.Uygulanacak Anket Linki.

ÖZGEÇMİŞ

İdris ODABAŞ, 09.04.1985'de Adapazarı'nda doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Sakarya'da bitirdi. 2003 senesinde Şehit Üsteğmen Selçuk Esedoğlu Lisesi'ni bitirdi. 2005 yılında girdiği Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünden 2009 yılında mezun oldu. 2009 yılında Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde yüksek lisans öğrenimine başladı. Aynı yıl MEB' de Beden Eğitimi ve spor Öğretmeni olarak göreve başladı. Halen MEB'de görev yapmaktadır.